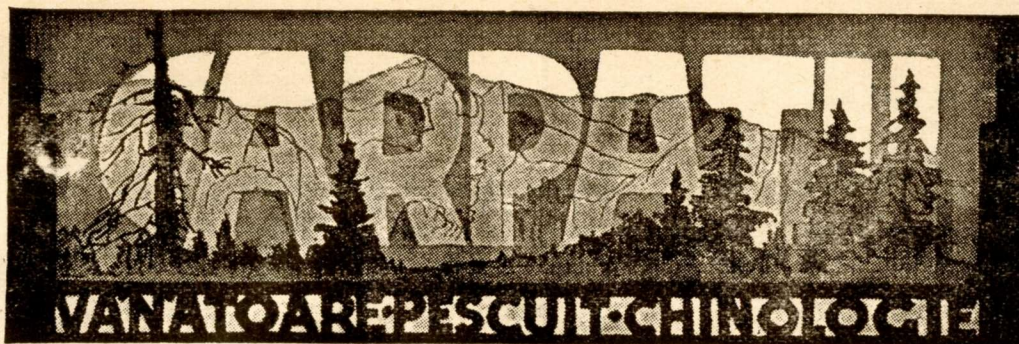

ANUL XII-LEA
NOEMVRIE-
DECEMVRIE
1944 - Nr. 11-12

SIBIU, CARMEN
SYLVA Nr. 12
UN NUMĂR 85 L.

NOUA METODĂ

SCHMOLL

DE LUSTRUIT GHETELE, etc.

1. Curățați ghetele de praf și noroi.
2. Puneți cu ajutorul unei cârpe învăluite pe 2 degete, un strat de cremă pe ghetă, frecând bine toată suprafața pielei pentru ca să se disolve stratul vechi de cremă, plin cu murdărie și pentru ca noua cremă să poată intra în porii pielei.

3. Frecați bine cu o cârpă de pânză spălată, toată suprafața ghetei.

Luciul e imediat.

Lustruirea aceasta simplă e suficientă ca ghetele să fie conservate și să dea un luciul foarte frumos.

Luciu de lac

După ce ghetele au fost lustruite în modul arătat mai sus, muiati puțin în apă cârpa învăluită pe 2 degete, apoi în cremă și ungeți toată suprafața ghetei încă odată cu cremă frecând ușor.

Frecați apoi cu cârpa uscată, repede, toată suprafața ghetei.

Veți fi încântați de luciul obținut.

Prin această metodă economisiți multe parale.

a) N'aveți nevoie să cumpărați perii și să le curățiți cu benzină.

b) Majoritatea pastei nu mai rămâne în perii.

O parte din cremă intră în piele, cealaltă formează un strat subțire, dar foarte rezistent, pe suprafața pielei, împiedicând intrarea umezelii sau altor murdării de pe stradă.

Vânători!

Conservați și mai departe bocancii cu renumita unsoare de piele cauciucată

„SCHMOLL“

Caut undiță de bambus

cu mulinetă, marcă germană sau engleză, de ocazie, oferind preț bun. Ofertele se vor adresa la Redacția revistei Carpații.

**A
P
E
L**

Din cauza vremilor grele și revista noastră luptă cu greutate mari. Ca să le putem trece, fără ca să sufere revista, rugăm foarte stăruitor pe abonații noștri să ne trimită neîntârziat abonamentul cu care ne datorează.

„CARPAȚII“

Cine pune stavilă svonului, pune cătușe trădării.

SUMARUL — NUMĂRULUI 11-12

Pag.
269

* * *: La sfârșit de an	
Octavian Beu: România în arta pictorului Venczeslav	
Melka	270—279
Dumitru Ruse: Invitația lui Costache	280—282
Corneliu Comanescu: Până la primul păstrăv în undiță și după	282—288
Lt.Col. Dumitru I. Costăchescu: Vidra	289—291
Discuții	291—293
C. A. V. Popescu: Tot despre „necazuri cu drillingul“.	
Ion D. Revencu: Incercați și Dv.	
O. Be.: Regenerarea vânatului (Improspătarea sânelui).	
Din munți și din câmpii	294—295
Dr. D. Roseanu: O fotografie veche.	
D. I.: Rațe în lanurile de grâu.	
Simion T.: Ce face vânatul pe timp de furtună.	
Cărți și reviste	295—296
Știri mărunte	296

Abonamentul revistei „CARPAȚII“ pe 1945 costă 2500 Lei. Din eroare s'a imprimat la Știri Mărunte 2000 Lei.

Canisa Muscel:

Are spre vânzare, cât mai urgent: un pointer adult 4 ani, alb cu negru și stropituri, perfect dresat, mare nas, mare rezistență, arec, culaj, extra câmp. Adevărat atlet, aporțează Preț serios. Și pui 2 luni ai acestuia 9000 lei loco. Răspunde numai amatorilor serioși. Str. Spiru Haret No. 1. C.-Lung, Mușcel.

De vânzare:

1. Un drilling marca „Jäger“ calib. 12. Camera 70 mm. oțel „Böhler special“ fullchoke țevile 65 cm. platine Holland & Holland, cu gravuri în relief, pat pistolat, glonț 9.3×74 R, Starkmantelgesch. Nr. 472 A. cu țevi de schimb, calibru 12 și glonț 5.6×35.

Luneta Zeiss×4, montabilă pe ambele țevi. 200 gloanțe 9.3×74 R. 200 gloanțe 5.6×35 R. Costul Lei 700.000, cuprinzând și 2 tocuri speciale originale de lux și accesoriile.

2. Arma cal. 12 Bock, cu ejector Holland țevi 72 oțel englezesc „crucible steel“, platine Holland et Holland, pat englezesc extrafin. Armă de lux și mare precizie, cu toc de piele special. Lei 350.000.

A se adresa: Petre Mănescu, avocat Râmnicul Vâlcea, str. Traian 160.

În timpul bombardamentelor o singură scânteie poate provoca un adevărat dezastru, aveți deci grije stingeți totdeauna focurile din sobe, închideți mașinile de gătit cu gaze, primusurile etc.

LA SFÂRȘIT DE AN

A trecut și peste vârfurile munților noștri marea furtună a războiului ca un val, în care părea cuprins întregul zbucium al naturii. Carpații, cari au fost de-a lungul vremurilor cetatea apărării noastre naționale, din nou sunt învăluiți într-o liniște binefăcătoare, prevestitoare de pace între oameni.

Omul carpatin pus în gardă de asprimea vremurilor grele, prin cari trecem, poate răsufla mai ușurat. Greaua apăsare a ultimilor ani a trecut. Credința noastră strămoșească într-un viitor mai bun a fost și de data aceasta marele nostru sprijin sufleteș, care ne-a ajutat să putem rezista tuturor încercărilor. Numai oamenii, a căror rădăcini sunt înfipte în pământul Daciei, cu puterea arborilor seculari, pot rezista furtunilor istoriei.

Legăți cu inima de pământul Transilvaniei și purtând în noi întreaga demnitate a libertății, noi vânătorii suntem poate mai senzibili decât alții, pentru a înțelege întreg rostul vremurilor, prin cari trecem. În mijlocul naturii sufletul vânătorului primește acea cizelare, care îl ridică deasupra răutăților omenești de toate zilele. Vânătorul la pândă în mijlocul freamătului pădurii, știe, că după trecerea în goană sălbatecă a cârduului de mistreți se poate ivi într'un luminiiș căprioara cu ochii visători, în care se restrânge o lume întreagă romantică, a timpurilor bune de liniște și pace.

Vânătorii împrăștiați pe țara întreagă, formează azi un element de mare valoare pentru viitorul nostru apropiat. Corp de elită pătruns de cele mai nobile sentimente de cavalerism, vânătorii au datoria să formeze chiagul societății românești, fiind nu numai păstrătorii virtuților noastre strămoșești, dar totodată și pavăză contra tuturor rătăcirilor celor slabi de in-

ger. În lumea noastră românească pescuitorii în ape tulburi încearcă să ajungă la locuri de conducere, oameni cari în viața lor n'au făcut nimica constructiv. Două războaie mondiale au distrus îndeajuns, ca azi să avem nevoie numai de oameni constructori și simplificatori, cari prin simțul lor de gospodărie românească să conducă marea operă de refacere națională și prin o acțiune de simplificare să descurce rosturile vieții noastre de toate zilele acolo unde ele prin nepriceperea celor nechemăți au fost incurcate fără rost.

Corpul de elită al vânătorilor români trebuie să stea la locul de veghie, de data aceasta nu pentru a pândi vânatul, ci pentru a apăra în fiecare clipă interesele superioare ale neamului.

* * *

În acest număr de Crăciun al revistei noastre publicăm, ca un prietenesc salut pentru vânătorii cehi și ca un cordial omagiu patrioților cehi, cari sunt în luptă pentru libertatea lor națională, un studiu despre pictorul ceh Venczeslav Melka, care a trăit la Cluj în cercul nostru și s'a legat cu toată dragostea sufletului de mare artist de neamul nostru. Melka, mare iubitor al naturii, a fost pictorul clasic al vânătoarei și al vieții la țară. Acest studiu este un capitol dintr-o lucrare mai mare despre „Românii în arta pictorilor străini” a D-lui Dr. Octavian Beu, care fiind în misiune diplomatică la Praga, a luat parte la numeroase vânători organizate cu o pricepere și distincție superioară. Studiul despre Melka este un ecou întârziat al acelor vânători prietenești, cari au lăsat amintiri neșterse ce se adaugă la legăturile spirituale, cari ne unesc așa de mult cu poporul ceh.

ROMÂNIA ÎN ARTA PICTORULUI VENCZESLAV MELKA

de: OCTAVIAN BEU

Pentru a înțelege arta pictorului ceh Venczeslav Melka, care a venit în Transilvania la sfârșitul secolului trecut, e bine să ne aducem aminte de ceata artiștilor străini, cari au cutreerat cu paleta în traistă pământul românesc. Acești mari vagabonzi porniți pe drumuri fără sfârșit se opreau la noi ca în lumea romantică de mult căutată. Popasul lor era după împrejurări, mai lung sau mai scurt. Cei porniți singuri la drum se opreau unde-i ținea locului farmecul unui peisaj sau vreun model interesant. Alții veneau în suita domnilor mari, având itinerarul dinainte stabilit.

Rezultatul acestor călătorii era o seamă de lucrări mărunte, de obicei de dimensiuni mai mici, opere fără pretenții. Autorii lor nu erau nici ei artiști prea cunoscuți. Nici unul din ei nu a făcut epocă în istoria artelor. Totuși, de multe ori chiar în aceste modeste lucrări zăcea o valoare artistică mai mare decât în numeroase pânze, cari au ajuns în muzee prin capriciul unei mode.

Aceste mici desenuri și tablouri n'au fost ticluite în umbra atelierelor, ci au răsărit spontan, la descoperirea frumosului în lumina cerului senin. Tocmai în această spontaneitate a creațiunii artistice vibrează mai puternic momentul sufletesc, care lipsește așa de des din operele făcute cu răgaz, chiar la artiști cu renume universal. În această artă a inspirațiunii de

moment răsărită la prima întâlnire cu frumusețile unei țări necunoscute, nu găsim influențe străine sau asemănări cu opera altor pictori.

În cercetările mele de mai bine de un sfert de veac am cunoscut lucrările a peste cincizeci de astfel de artiști, drumeți cu mai multe sute de lucrări de reală valoare artistică și documentară pentru trecutul nostru național. Din primul moment ne impresionează un fapt ciudat. Acești artiști, deși au întâlnit în țara noastră destule alte neamuri cu un pitoresc oriental accentuat sau cu destule alte elemente originale, totuși au pictat de preferință teme românești. Explicațiunea acestei prea evidente prevalări este simplă. În tipul și portul românesc ei au găsit elemente, cari aduc aminte de vremuri trecute cu o notă de clasicism. Cu toții erau fascinați de țârzia evocare a lumii Dacilor cu evidente influențe romane, pe cari nu le-au întâlnit în nici un alt colț din lume. Nu este de mirare deci că acești artiști cu instinctul lor așa de fin, s'au inspirat din adâncimile tainice ale artei poporului nostru. Am verificat această preferință pentru temele românești și la artiștii străini din zilele noastre.

Din aceste admirabile lucrări se poate compune un întreg itinerariu artistic, care cuprinde tot ce e mai frumos în țara noastră. În acest caleidoscop putem descoperi, în scenele romantice dela țară, o bo-

Târg de țară.

gată desvăluire a frumosului țărănesc, iar în mișcarea tipurilor din târguri, scenele cele mai caracteristice românești. Farmecul munților noștri să răsfârange în peisagii luminoase, descoperind și pentru noi frumuseți nebănuite. Pe mai multe sute de pânze se înfiripează o artă viguroasă din lumea românească.

Din cei peste cincizeci de artiști amintim în acest studiu mic numai pe cei mai interesați. Între francezi cei mai însemnați sunt: Michel Bouquet, August Raffet și Theodore Valerio, trei parisieni. Artă lor cuprinde toate elementele de observație fină a pictorilor francezi. Temele sunt uneori tratate cu o notă prea subtilă pentru subiectul dela țară. Englezii Henry William Bartlett și Edwards Georg Hering sunt mai tari în desen decât în culoare. Pe ei îi inspiră mai mult peisajele decât tipurile țărănești. Între vienezi găsim pictori cu renume universal ca Christian Johann Brand, Thomas Ender, Franz Jaschke, Josef Kriehuber, Franz Neuhauser d. J. Adolf Schreier și Alexander Trichtl. Din opera acestor pictori vienezi sunt menționate în istoria artelor cele șase foi ale târgului de țară din Sibiu de Neuhauser, fiind cele dintâi încercări din domeniul litografiei în culori făcute de „Societatea amatorilor de artă” din Viena. Portretul Baronului Andrei Șaguna de Kriehuber este una din cele mai reușite lucrări ale marelui portretist vienez. Compozițiile din Muntenia ale lui Schreier sunt remarcabile prin avântul lor neîntrecut. Acvarelele miniaturale ale lui Trichtl sunt de o perfecțiune artistică superioară. Între pictorii maghiari inspirați de subiecte românești cel mai important este Niculae Barabăș cu tabloul său celebru „Țărani români la drum” și un „Plăieș” admirabil. Cele mai multe lucrări ale acestor artiști sunt până în

prezent prea puțin cunoscute, ele fiind scoase la lumină numai incidental de curiozitatea vreunui colecționar amator de artă.

Unul dintre pictorii străini cei mai importanți și mai interesați veniți la noi în țară, care s'a și stabilit pentru totdeauna între noi, este pictorul ceh Venczeslav Melka. El încheie cercul pleiadei pictorilor amintiți, fără însă ca arta acestora să fi avut vreo influență asupra lucrărilor sale. Probabil nici nu a cunoscut opera lor.

Întreaga operă a lui Melka se inspiră din lumea cea mai neaoș românească a Transilvaniei, cu o notă de originalitate personală accentuată. Conținut și formă sunt întotdeauna în perfectă armonie. În toate lucrările sale se poate observa efectul studiilor temeinice făcute la Academiiile de arte frumoase din Viena și Dresda. Desenul său, această piatră de încercare a tuturor pictorilor, conține în afară de toate elementele unei tehnici desăvârșite și multă originalitate în compoziție, din care putem desprinde ușor stilul său personal.

Melka lucra de preferință compoziții de dimensiuni mai mari în cărbune. Din acest joc de negru pe alb creiază cele mai frumoase imagini ale naturii. Schițând un colț de pădure sau chiar numai un singuratic arbore bătrân, întotdeauna ne dă impresia, că a vrut să îmbrățișeze întreaga natură în toată splendoarea ei. Fără să deschidă perspective prea luminoase desaturile sale parcă nu au spațiu. Atmosfera, care să reflectă din opera lui Melka, e dominantă de o liniște profundă, pe care o găsim numai la cei mai mari artiști.

Compuse fără prea multă fantezie ele au un farmec puternic al sincerității. Revelator al frumosului,

Târg de țară.

Casă țărănească.
Curte țărănească.

BCU Cluj / Central University Library

Stejar bătrân în pasul Surducului.
Șezătoare.

Vânător de cocos de munte.

Melka avea un simț estetic foarte fin. Între lucrările sale nu se găsesc nici chiar schițe fugitive, cari ar putea să denote o lipsă de simț estetic.

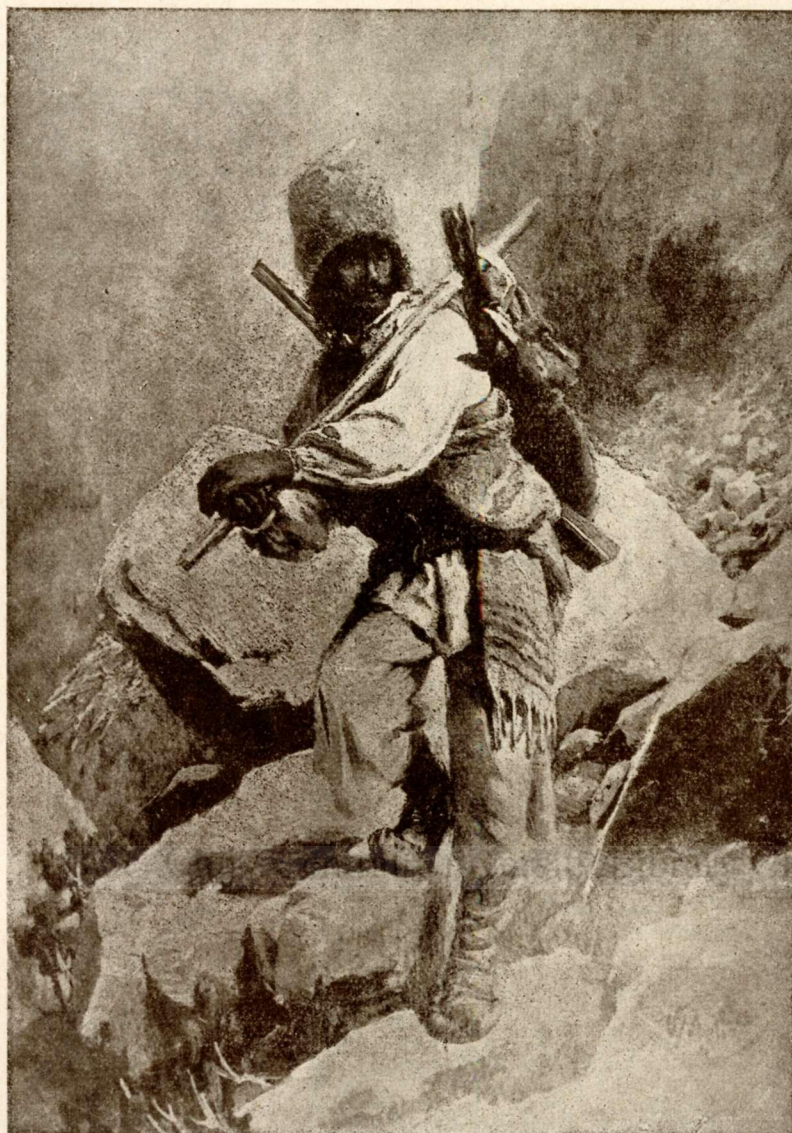
Paleta lui Melka nu are jocuri de culori și de lumină prea vii. În această privință el s'a îndepărtat mult de pictorii cehi inspirați de arta lor populară, Melka caută întotdeauna armonia culorilor, astfel cum o găsim în verdele etern al munților noștri sau în coloritul pastelat al câmpurilor transilvane. Legat poate prea tare de pământ în tablourile lui Melka găsim foarte puțin cer. Lumina cerului său e cenușie, cu nori șterși fără mișcare. Totuși compoziția tablourilor nu suferă din această cauză.

Scenele sale de vânătoare sau tablourile de târg de țară merită să fie studiate în toate amănuntele. Concentrarea tuturor elementelor pentru crearea acestor scene, dovedesc în afară de o adâncă cunoaștere a lumii țăranilor și o strânsă legătură sufletească cu viața dela țară. Prin opera sa, Melka devine unul din cei mai reprezentativi pictori ai țăranilor români din Ardeal. Aci trebuie să relevăm

același fapt ciudat care l'am remarcat și la ceilalți artiști străini. Cu toate că Melka trăia la Cluj mai mult în cercul conților și baronilor maghiari, deci într'un mediu nouă străin, totuși ca artist era cu totul legat numai de lumea românească. Inspirațiunea sa artistică a fost aproape exclusiv cea românească.

În peisajile sale Melka s'a ferit întotdeauna de maniera de idealizare a naturii. Pictura sa devine mai viguroasă când pătrunde liniștea cuprinsă în magia munților. El crează astfel o atmosferă de adâncă înțelegere a naturii. Temele sale sunt tratate cu multă variațiune, evitând repetările așa de obicinuite. Lucrările sale sunt toate bine studiate, câteodată poate chiar cu o minuțiozitate prea academică. Lucrări de ale lui Melka neterminate nu am văzut. Chiar și schițele sale au de obicei o formă definitivă.

Marele talent al lui Melka îl vedem mai clar în desenele sale, remarcabile prin frumuseța lor plastică. Nici o alunecare nu se poate constata spre arta decorativă, de care Melka a rămas întotdeauna departe.

Braconier de capre negre.

Acest studiu nu este suficient pentru a putea cuprinde întreaga operă a lui Melka. Am voit numai să deschid drumul altor studii mai temeinice și să fac cunoscut cel puțin o mică parte a lucrărilor sale mai importante, pentru a arăta locul, care i se cuvine în istoria artelor și în special în pictura românească.

Viața lui Venczeslav Melka.

Pictorul Melka vine în Transilvania prin anul 1870, stabilindu-se la Cluj. Datele sale biografice sunt simple ca și viața sa patriarhală. Născut la 1834 în orașelul Nové-Benátky din Boemia el crește din copilărie într'o lume, în care în arta populară se împerechiau cele mai variate și vii culori. Acest mediu de artă populară a fost suficient să trezească talentul său de pictor. Studiile și le-a făcut la Aca-
demiile de arte frumoase din Viena și Dresda, unde și-a câștigat o pregătire tehnică temeinică. În anul 1879 este numit profesor de desen la Universitatea din Cluj. Arhiducele Rudolf al Austriei, recunoscând

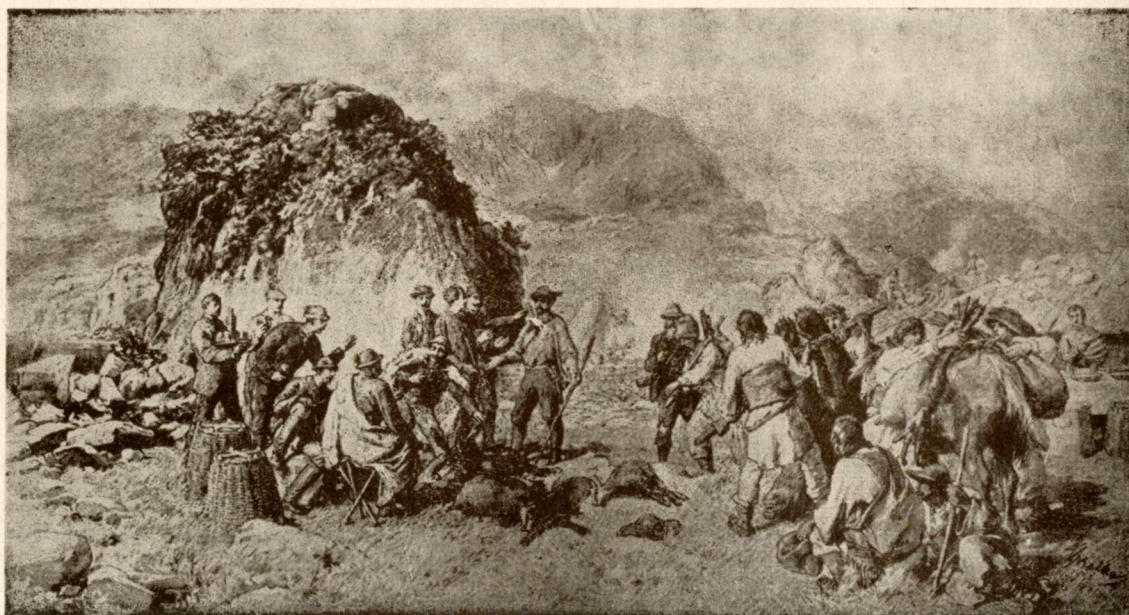
marele său talent, îl numește pictor al Curții sale și îl ia în suita sa la vânătoarele din Carpați. Melka ajungând vârsta de 77 ani, moare la Cluj în anul 1911.

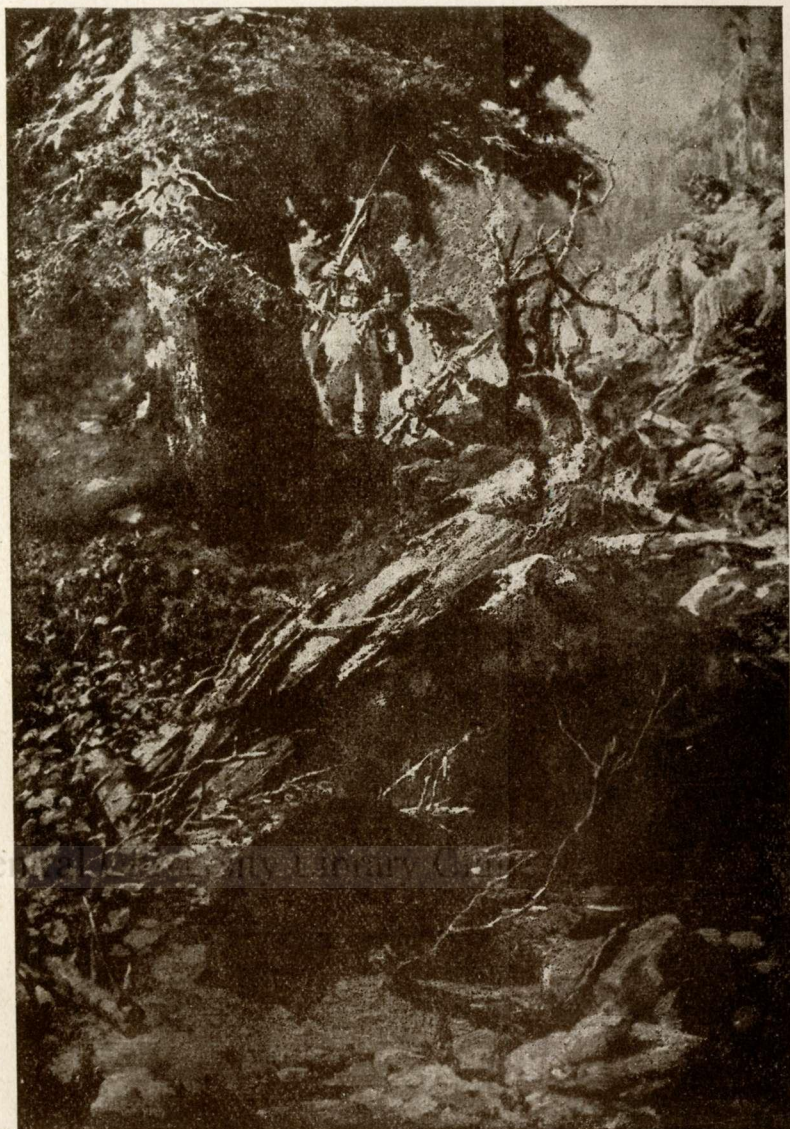
În ultimii ani ai vieții sale, Melka avea o singură dorință: să-și vadă lucrările adunate într'un studiu. Avea teamă că după moartea lui lucrările sale împrăștiindu-se prea tare nu se va ocupa nimeni de arta lui. Această primă publicațiune este o încercare de a împlinii, deși într'o măsură insuficientă, dorința marelui pictor ceh.

Opera lui Melka e împrăștiată în foarte numeroase colecțiuni. După moartea Arhiducelui Rudolf, la ordinul special al Împăratului Francisc Iosif lucrările lui Melka au fost date în păstrarea Castelului Imperial din Laxenburg. Alte lucrări se află în colecțiunile conților și baronilor Banffy, Bethlen, Huszár, Jósika, Teleki și Wesselényi. O prea mică parte a lucrărilor se află în colecțiunile românești ale Domnilor Dr. Ionel Pop, Ștefan Boeru, Emil Isac și Dr. Iacob Iacobovici.

Vânător de urși.
Vânătoare de capre și urși pe Retezat.

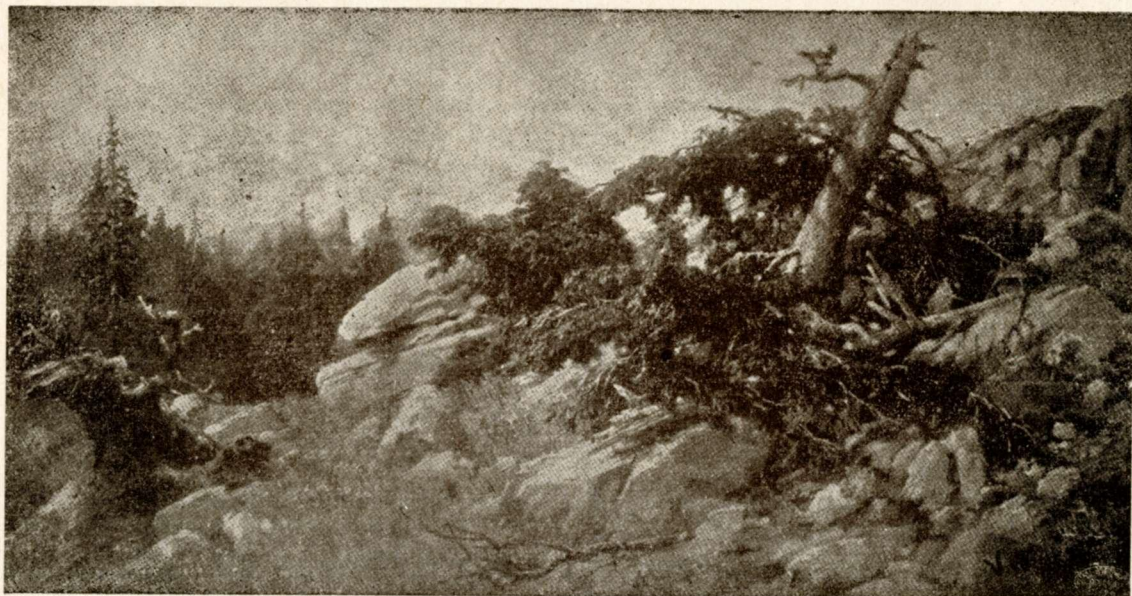

Vânători de urși.
Țărani în drum spre târg.

Colț de pădure.
Vârful muntelui Retezat.

Cascada în Carpații Transilvaniei.

Lucrările lui Melka sunt inspirate de trei teme principale: Viața la țară, vânătoarea și munții noștri.

Cele mai bune tablouri din viața dela țară sunt: „Țăranii în drum spre târg”, „Târg de țară”, „Târg de țară la Reghin”, „Poartă țărănească”, „Casă țărănească”, „Curte țărănească”, „Șezătoare”, „Țărani din Hațeg”, „Biserica din Densuși”, „Biserica din Hunedoara”, „Peisaj cu cai” și „Cârd de porci”.

Cele mai interesante scene de vânătoare sunt: „Vânătoare la lacul Zănoaga”, „Vânătoare la Gurghiu”, „Vânătoare de capre și urși”, „Vânător de urs”, „Vânători de urs”, „Vânători de capre pe Retezat”, „Vânător de cocoș de munte”, „Pădurar”, „Petrecere vânătoarească”.

În Carpați Melka a pictat: „Vârful muntelui Retezat”, „Peisaj cu stânci pe Retezat”, „Peisaj în munții Bedeleului”, „Peisaj în munții Călimanului”, „Peisaj de stejeri lângă Hațeg”, „Peisaj de fagi”, „Colț de pădure”, „Pădure seculară”, „Margine de pădure”, „Stejar în pasul Surducului”, „Lacul Bucura” și „Cascadă în Carpați”.

Alte tablouri de valoare sunt: „Vederea Clujului”, „Flori de câmp pe malul Mureșului” și o „Sfântă Maria”, icoană de altar în biserica din Fântânele.

Toate aceste tablouri formează opera principală a lui Melka, prin cari a pătruns adânc în viața românească cea mai rudimentară. Prin originea sa cehă și prin opera sa românească Venczeslav Melka rămâne pentru noi nu numai un mare pictor, ci și una din puternicile legături spirituale, cari ne unesc așa de mult cu poporul ceh.

BIBLIOGRAFIE

1. „Carpații”. Anii 1933 No. 6 și 12, 1934 No. 4.
2. *Felszeghy Desideriu*: Vince Melka. Erdélyi Lapok 1911. Cluj, p. 599—560.
3. Necrologul Facultății de Litere și Filozofie al Universității din Cluj, 1912.
4. „Pásztortűz”. Anul 1927 No. 8. (Două reproduceri).
5. *Richard Aladár Dr.*: Az Erdélyi Múzeum Egyesület évkönyve 1911, Kolozsvár 1912. p. 77—80. (Cu două reproduceri).
6. *Thieme-Becker*: Venczeslav Melka. Künstler Lexikon, vol. XXIV.

INVITAȚIA LUI COSTACHE

de: DUMITRU RUSE

De două zile plouase undeva în sus pe Mureș și apa nu se limpezea de fel. Acum chiar pescuim în apă tulbure, după zicala cea veche.

Am colindat toată ziua țărmurile Mureșului dar n'am isbutit s'agăț la cârligul undiții decât două mre-nne costelive, prinse și ele din nebagărea lor de seamă.

Așa fără voe m'a descoperit în ziua aceia de Iulie amicul meu Costache, poreclit și Drâmboi, ce învârtește meseria de podar la podul umblător unde șef este Alexă, alt prietin de-al meu. Mi se plantă în spate și sta să vadă cum pescuiesc, adică să-mi admire răbdarea ce-o aveam așteptând peștii să-mi ciupească undița. L-am văzut mai târziu că-mi scoate săculețul cu cele două mre-nne din apă, că le cântărește în mâni ca apoi să le pună în Mureș cu'n fel de cântec disprețuitor.

— Nici la pisici nu le-aș da!

Ascultându-i sentința tuciuriului meu prieten (Costache este puțin țigan din naștere) căutai să mă desvinovătesc de nenorocul meu la pești, arătându-i apa ce-o vedea și el cum venea roșiatică și măloasă.

Însă Costache, avea el o părere proastă din capu' locului despre... pescuitul cu undița. Totuș, în cele din urmă imi surăse arătându-și dinții și așezându-se alături de mine pe țărmore, prinse a povesti, că el se știe demult, dar pește prins cu undița — încă n'a mâncat. Că el, dacă tocmai l-ar răsbî dorul de pește, atunci merge cu *hălăul* cel mare împreună cu alți ortaci din sat, ce sunt *asociați* la scula asta făcută din multă sforărie și-o groază de plumburi înșirate pe ea. Și dacă au noroc, (norocul ăsta juca mare rol) dintr'o singură tragere cu această plasă uriașă prin Mureș scot atâta pește de au „pentru un an întreg”. Dar lor, adică asociaților, nu prea le place carnea de pește și vând ce prind, la oraș. Cu banii, imi povesti Costache, mai cumpăr de-ale gurii și de rămân — îi pierd la cărți noaptea, infundați în vreo colibă să nu fie deranjați de stimatele consoarte.

Imi spuse și cine sunt acești asociați. Primul era fratele Alexă podarul, altul Rotaruțu cel mic, apoi urma Timariu cel cu fetele blonde. La urmă se număra printre ei și Costache. Imi aminti că le mai trebuia lor un om de *rezervă* când plecau la pescuit — dar pe acel om îl luau din sat, plătindu-i ceva la înapoiere, plus miluiala c'o strachină de pește pentru cină. Omul acela avea doar grije de luntre când ei trăgeau hălăul și, dacă era de lipsă mai ajuta când trebuia o mână undeva.

Tot povestind, Costache imi destăinuie că ei merg cu hălăul chiar a doua zi în sus pe Mureș către Uioara... și de vrea să-i însoțesc și să văd cum se pescuiește cu plasa lor, să merg, primindu-mă bucuros în asociație în locul omului ce le-ar fi trebuit să grijească de luntre. Să las păcatelor undița până s'o mai limpezi apa.

N'am priceput viclenia lui Drâmboi că pusese ochii pe mine dinadins să mă care cu ei la pescuit și... invitația mi s'a părut deadreptul minunată. Am tresărit auzind-o și chiar m'am grăbit să-l rog pe Costache să mă ia cu ei și să mă strige când o trece în zorii dimineții spre pod, de unde urma s'o pornim în expediție.

Mă și vedeam alunecând cu barca pe Mureș tră-

gând la lopeți și parcă vedeam grozăvia de pești prinși aflați la picioarele mele.

La despărțire Drâmboi mă sfătui să nu uit să-mi iau și de-ale gurii pentru ziua următoare, având mult de colindat pe apă și că vom ajunge acasă pe înnoptat.

Sosesc acasă și arunc un pește lui Burcuș și altul la pisică după hotărîrea lui Costache, apoi dosesc undița după niște lemne în șopron să nu cadă 'n mâ-nile copiilor și s'o prăpădească 'n lipsa mea.

Nu vă mai spun că 'n noaptea aceia n'am putut închide ochii un ceas măcar, din cauza evenimentului cu invitația lui Drâmboi...

Abia s'a crăpat de ziuă și iată-ne strânsi la podar forfotind de zor să urcăm luntrea lui Alexă în caru lui Bumbu și să 'nvărtim hălăul ce stătuse pe gardul lui Șandor-grof la uscare.

La urmă am așezat în car și-un coșuleț încărcat cu merindele ortacilor. Atunci zăresc spre veselia mea și lucirea unei glăji plină cu vinars. Știam că amicul Alexă nu făcea treabă la pescuit fără astfel de prietenie credincioasă — cum s'ar spune.

Și incetișor, Bumbu vorbi ceva cu boulenii lui și caru se urni cu mare alai de scârțâeturi spre locul depărtat, de unde aveam să venim în jos pe Mureș, și de unde socoteam că vom scoate toți somnii din cotloanele lor.

Cred c'am făcut mai bine de-un ceas prin hârtoapele drumului până s'ajungem la locul debarcării. Am tras luntrea pe apă și ne-am înhămat să pregătim plasa asociaților pentru așezat pe Mureș, la comanda lui Timaru, specialistul expediției. Terminând cu hălăul ne-am urcat fiecare în luntre, acolo unde ne știam locul, aprinzându-ne bineînțeles și câte-o țigară după atâta muncă.

Alexă lovea tacticos apa cu lopețile, scuipa din vreme-n vreme, aruncându-ne fiecăruia porunci potrivite ce-avem să facem și cum să ne mișcăm.

Când ne-am aflat în mijlocul Mureșului, Rotaruțu cu Alexă începură să depene hălăul din barcă în apă, îndemnând și pe Timariu să tragă mai repede luntrea să ieșim la mal unde ne aștepta Costache înfipt bietul de el în Mureș ca un stâlp. Ne aștepta acolo după o regulă de-a lor ce n'o pricepeam — nevoiasul de mine fiind pescar subtil, obișnuit să-mi vânez peștii c'o simplă nuia de alun luată din gră-mada cu lemne a iubitei mele soacre.

Fiind în coada luntrei să fac pe cărmaciul, mă pomenesc că-i trag la lopeți în dreapta și stânga, să iuțim mersul, să ieșim la țăr-m cu toți peștii ce credeam noi că i-am prins în hălău. Abia atunci mă dumerii ce grea-i meseria asta a pescuitului în stil mare și spre rușinea mea. abea mai răsuflam de obosit, spre hazul colțatului de Timariu ce-mi da zor mereu să nu slăbesc vâslitul. Tot atunci am găsit că-i mai plăcut și ușor să mânuești o undiță și să fii de capul tău singur pe țăr-murea Mureșului decât în așa plăcută companie — înhămat la năvod și la luntrea lui Noe.

Mă pomenii muștrându-mă pentru lăcomia mea neghiabă și mă jurai să-mi văd de treburi cu alte ocazii și să-l las pe Drâmboi să-mi tot cânte iscusințele lui și-ale lui Alexă, deopildă.

Ajungând aproape de țarmure îi văd pe Timariu și Alexă că sâr în apă și apuc cu nădejde de capătul hălăului și se pun pe tras spre mal. Imi dădeam seama că abia acum începea partea mai grea a năvoditului și trebuia lucrat repede. M'am pomenit de unul singur în barcă pe care o trasei ceva mai în jos din drumul ortacilor ce acum parcă se dădeau de ceasul morții, să scoată cât mai mult pește din fundul apei. Inșă și năvodul ce era lung de cincizeci de metri, se lăsa greu de tras și venea după tipic cu toate eforturile și injurăturile de rigoare ale iubitorilor asociați. Venea greu pentru că în drumul lui avea de prins afară de pești, și-o mulțime de lucruri ce numai a crapi și somni nu semănau. Nu mai vorbesc de bielele pietre smulse dela locu! lor ce erau scoase acum la soare spre marea scârbă a Rotăruțului cel mic, ce obosea săracu c'abia mai răsufla.

Când am văzut că au scos tot hălăul la mal și-l cercetează — mă prezentai și eu să admir liota de pește crezând că merge cu prinsul și la noi ca 'n filmele pescărești văzute cândva. Spre mirarea mea, abia văzui vreo două-trei sclipiri de clenii prin încurcătura hălăului. Se nimerise niște amărâți de-o palmă, fricoși de... noua lor situație.

Imi adusei aminte de cele trei mrene prinse de mine eri, de care făcuse haz alde Costache și-mi dădui cu părerea că nici acest hălău nu-i măi pripocsit ca undița mea, cu toată apa măloasă prin care fusese purtat.

În vremea asta, ortacii mei se apucară năuciți să descurce și să încarce hălăul din nou în barcă, auzind și părerile lui Timariu ce-și pierduse cumpătul aducând unele laude tuturor crapilor și somnilor ce binevoise să ocolească neprețuitul hălău.

Dintre toți Rotăruțu obosise mai rău și abea veni la mine să-mi ceară glăjuța cu rachiul a lui Alexă. Trăgând un gât — injură una bună și când s'o cerceteze din nou — i-o smulse proprietarul dela gură, aprig nevoe mare:

— Mai bea și apă, drace!

— Taci mă și nu fi prost! — îl dojeni Rotăruțu, dând să-și șteargă firele mustăților.

Timariu și Costache isprăviseră ei de urcat hălăul în luntre și aprinseseră țigări. Încă așa zi norocoasă — n'au mai avut! Trei pești la o trăsătură!

Ne urcam din nou cu toții în luntre și vâslim în josul apei în căutarea unui loc mai bun, vorbind cu toții deodată, cu injurături și păreri amestecate, ca la turnul Babilonului.

Trecem o pădure de sălcii și intrăm într'un loc unde Mureșul face o cotitură și apa parcă stă, dându-ne să bănuim că aci sunt adâncimi mari — deci și ceva cuiburi de somni. Timariu începu să rădă arătându-și colții și rezezi câteva vorbe lui Alexă. Și Alexă fu de părere să încercăm norocul la acest vad — chiar de ne-om alege iar cu doi clenii.

Il lăsăm pe Drâmboi la țarmure și noi pornim din nou cu depănarea hălăului, cu vestita încordare de forțe să ocolim Mureșul și să venim la mal după cum învățasem.

Nu mai spun că soarele se ridicase bine și ne prăjia nemilos pieile. Simțeam usturimi mari pe umeri și blestemam în gând pe Costache cu invitația lui cu tot și mă gândeam la biata-mi undiță cum o sta ea înfundată în șopronul de-acasă. Venisem la somni urlași cât luntrea! Ehe!... Aci nu mai simțeam ciupeala cleanului la cârlig și bătaia pripită de

inimă ce-mi pricinuia peștele când pornea năbădăios cu undița'n gură... Auzeam uneori și vorbele lui Drâmboi: „cu pești dela undiță nu-ți hrănești copiii, oricât ai fi de meșter și cu praxă”...

Până să-mi ies din gânduri, tovarășii mei începuse jocul din nou, să-și tragă povara grea a hălăului. Iar s'a obosit Rotăruțu și iar auzii binecuvântările lui Timariu, îndreptate tuturoara cu rost și fără rost. Alexă înnota dârz ca un delfin și trăgea din răspuțeri hălăul după el. Privindu-l așa — gândea-i că vrea să scoată toți peștii din Mureș. Truda lui era însă zadarnică.

Văzând acum că nu-s de nicio ispravă în luntre o las la țarmure și sâr în apă să dau o mână de ajutor prietinelor. Spre nenorocul meu, m'am pomenit afundându-mă în Mureș și până să-mi viu în fire — și mai ales la suprafață, am înghițit destulă apă, așa, fără veste. Mă apucă înspăimântat de hălău, trag spre mal și simt odată că-mi sfășie talpa piciorului ceva tăios, ca un brici. Dau drumul hălăului și ies la țarmure să-mi văd creștătura. Se nimerise s'o am destul de adâncă și chiar mă felicitai de-atâta iscusință. Cu mare greutate ajunsei la luntre și turnai vinarsul lui Alexă pe rană, speriat de-atâta curgere de sânge. M'am legat cu batista și de durere m'am trântit în iarbă necăjit de întâmplare. Acum, chiar mă vindecasem pe multă vreme de pescuit cu plasa!

Tot în vremea asta asociații noștri înțepenise în mijlocul Mureșului cu hălăul lor și nu mai era chip să-l urnească din loc. Il vedeam pe Timariu cum se afunda 'n jurul năvodului să-l desfacă dela fund și amicu Alexă smucind de sfori în tot felul, fără isbutire. Mai târziu m'am lămurit că sfoara dela năvod se agățase de niște pari bătuți de oameni în vara trecută când pusese cânepa la topit. Scosese ei cânepa — dar parii îi lăsase în grija noastră să-i scoatem acum cu hălăul.

Ce mai petrecere! Ce mai usturime la talpă!

Drâmboi dădea și el târcoale la locul catastrofei și injura amarnic pe stăpânii parilor.

Odată aud gura lui Timariu:

— Haida aicea cu brișca aia! imi striga.

— Nu pot că mi-am tăiat piciorul! — strig vesel nevoie mare, ținând mâna apăsată pe tăietură.

Văd că vine Costache și-i dau lui brișca și cu o cale îi arăt și pripocseala mea. S'a minunat și el, și-a fluerat a pagubă...

Tocmai la amiază, mai cu brișca, mai cu smulsul, au reușit asociații să tragă viu și... vătămat a-furisitul de năvod, bineînțeles, fără coadă de pește în el.

Și cum oamenii flămânziseră de atâta muncă și chinuială în apă, se hotărâră să guste ceva din merinde. Alexă luă coșulețul din luntre și văzând sticla golită de rachiul, învârti o injură la adresa făptașilor, neținând seamă că o bună parte o turnasem pe piciorul meu beteag.

Acum s'au așezat pe iarbă lângă mine și cu mâni înfrigurate de oboseală scot cosoarele creștând cu dușmănie în slănină și pită. Vorbeau cu gurile pline și fiecare are ceva de spus despre strălucita noastră isbândă pescărească.

Cel mai cătrănit pare a fi amicul Drâmboi știindu-se vinovat de pățania mea. Începu chiar să mă certe de ce sărisem în apă de pomană și mă descântă să-mi văd de undiță, că eram prea subțire pentru treburi de-astea...

Așa am și făcut. Am luat-o incetinel spre sat lăsându-mi prietenii să repare ochiurile sfărțecate dela plasa lor și să-și tragă unde-or pofti luntrea încărcată cu somnii prinși. Eu unul eram sătul de așa pescuit. Călcam cu grijă pe piciorul invalid și mă gândeam plin de-o veselie c'am jalnică ce-o să zică iubita mea soacră când o da cu ochii de mine și m'o vedea așa șontorog. Imi cântase săraca destul să nu-mi fac cârdășie cu toți țiganii din sat, să nu pățesc ceva... Dar bătrâna vorbea cu pereții, nu cu mine.

Tocmai când se 'noptase bine și stam nerăbdători cu ai casei în jurul mesei de cină sorbind cu ne-saț aroma unei mămăliği fumegânde — auzim bătăi în poartă și-o voce prea cunoscută, că ne strigă:

Venise Rotăruțu c'un blid plin cu pești din care prinsese cu hălăul, după plecarea mea și-mi adusese de-o gustare ca unuia ce muncisem în asociație, del

Mi-am poftit prietenul lângă mine și-l cinstii c'un păhărel de vinars în ciuda zgrițoroaicei de soacre care deja era informată de aventura mea. Rotăruțu s'a făcut că n'o vede și ridicându-și vinarsul peste capetele noastre, ne binecuvântă:

— Apăi să trăiți și să fiți sănătoși... și să mai poștești și-altă dată cu noi — mai ură, uitându-se cu înțele la mine.

— Mulțam bade Lixandre, zisei binevoitor, scuturându-mă puțin de această nouă invitare la hălău. M'am săturat de-așa pescuit și rămân bucuros la undița mea! Acum și'n veac!...

PÂNĂ LA PRIMUL PĂSTRĂV IN UNDIȚĂ ȘI DUPĂ...

de: C. COMANESCU

(Urmare).

Am terminat expunerea din numărul trecut cu patru întrebări. Răspunsul la prima întrebare ni-l dau suficient de lămurit cele trei tratate românești cari ne arată, că „se dau“ bucurios la undiță, în ordinea mărimii lor, următorii pești:

1. *Somnul* (silurus glanis, le silure, der Waller sau der Wels, the sheath-fish) care trăiește în Dunăre și bălțile ei, în lacurile litorale cu apă nu prea sărată (lacul Mangalia, Comarova, Siut-ghiol, Tașăul etc.) în lacurile mai adânci ca Znagovul din interiorul țării, în Prut și bălțile lui, cum și în toate râurile mari ca Oltul, Jiul, Siretul, Argeșul, Ialomița, Someșul, Crișurile, Mureșul și Târnavele.

Mărimea: de obicei 60 până la 80 kg. greutate, ajungând uneori până la 300 și chiar 400 kg. (în Dunăre), cu lungimi trecând de 2.85 m.

Nume populare: în unele regiuni *moacă*, în comert, după mărime: *somn pană* când e mare de tot, *iarma* când este de mărime mijlocie, *iaprac* când este mai mic decât acesta din urmă, *somotei* cel mic și *moacă* cel mic de tot, încolo peste tot la Români este numit *somn*.

2. *Crapul* (cyprinus carpis, le carpe, der Karpfen, the carpe), este peștele cel mai răspândit din toate speciile mai mari din apele noastre și trăiește la mare în fața gurilor Dunării, în aceasta din urmă și Prut și în toate bălțile lor, apoi în partea de jos a mai tuturor râurilor până în regiunea dealurilor, în heleșteie și jepci cum și în toate lacurile litorale.

Mărimea: de regulă 5 până la 10 kg. (în Dunăre), ajungând până la 30 kg. greutate și până la 1,10 m. lungime.

Nume populare: numele general românesc este *crap*, cu variațiile lui *crap ghebos*, *crap box* etc., însă pescarii îi numesc pe cei dela 8 kg. în sus *crap*, pe cei mijlocii până la 3 kg. *ciortocrap*, pe cei mai mici de 1 kg. *ciortan* și pe cei de cca. 30 cm. lungime *crăpcean* sau *ciortănică*. La Turtucaia i se spune *ciuciu*, *ciuciulan*, *ciuciulică*, *ulucar*, *ofiter*, *șuletnic*, *suloiu*, *sular*, apoi în Moldova *șaran* sau *sazan*.

3. *Știuca* (esox lucius, le brochet, der Hecht, the pike) se găsește în toate apele, începând cu Delta

Dunării și până în „regiunea mreinei“, dar mai cu seamă în apele stătătoare, în bălțile și jepcile Dunării și în diferitele lacuri și heleșteie.

Mărimea: până la 36 kg. greutate și 1,10 m. lungime.

Nume populare: în vechiul Regat i se zice peste tot *știucă*, asemenea și în Țara Bârsei și, cred, și în restul teritoriilor alipite. Pescarii din jud. Ilfov și Ialomița și cei de pe malul Dunării exemplarelor mai mici le spun *mârliță* sau *mârloaie*.

4. *Șalăul* (lucionerca sandra, le sandre, der Zander sau der Schiel, the perch-pike) se află în mari cantități, atât în Dunăre, cât și în bălțile ei, în partea de jos a Prutului și Siretului, apoi în Argeș, Olt, Jiul, Mureș și Someș, în lacurile interioare ca Znagovul, cum și în cele litorale ca Razim. Siutghiol, Tașău, Mangalia, etc., cât și în fața gurilor Dunării, la Baba-Hassan. Sulina și în gura Sf. Gheorghe, unde apa este îndulcită.

Mărimea: de obicei dela 40 la 70 cm. lungime, dar ajunge și până la 1.2 m. și 15 kg. greutate.

Nume populare: în Moldova de sus se numește *suduc*, în cea de jos și în Muntenia *șalău* și *salău*, iar în unele părți ale Olteniei *guran*. Turtucăenii numesc puii mici *civiu*, iar cei mai mari până la 30 cm. *strapezan* sau *trapezan*.

5. *Loștrița* (salmo hucho, le saumon du Danube, der Huchen, the salmon of Danube(?)) trăiește în râurile mai mari de munte și mai ales în Bistrița, Jiul, Lotru, Cerna, chiar și în Olt și Tisa în partea lor superioară, ajungând în aceasta din urmă până la podul din dreptul Sighetului-Maramureșului.

Mărimea: de obicei dela 2 până la 3 kg., în mod excepțional până la 10 kg. și chiar și 12 kg.

Nume populare: *loștoză*, *loștocă* (în Moldova), *loștiță* (la Lotru).

6. *Mihăluț* (lota vulgaris, la lotte commune, die Aalrutte, the birdbolt) se află în mai toate apele curgătoare începând din regiunea mreinei până jos în Dunăre.

Mărimea: de regulă dela 30 până la 50 cm. lungime, însă trece uneori peste 1 m., atingând în greutate câte odată chiar 15 kg.

Nume populare: cel mai răspândit este *mihalț*. La Bistrița i se mai zice și *mid-hai* și *midhoc*, în județele Suceava și Botoșani *mântuș*, la Olt *smialț*.

7. *Cega* (acipenser ruthenus, le sterlet, der Störl, the sterlet este un pește de Dunăre, care nu merge decât foarte rar în mare și aici numai până în fața gurilor Dunării. Din Dunăre ea intră în râurile Tisa, Mureș, Someș, iar primăvara în partea de jos a râurilor Jiu, Olt, Argeș, Prut, Siret. În regiunea Brăilei, chiar în fața orașului, este foarte multă cegă. Ea interesează foarte mult pe sportivi străini.

Mărimea: cega ajunge în apele Vechiului Regat până la 5 kg. greutate și 70 cm. lungime. Exemplarele dela 8 până la 10 kg. bucate nu sunt rare.

Nume populare: cegă, în Moldova *cigă* și unele părți ale acesteia *ciciugă* și *ceciugă*.

8. *Mreana* (barbus fluviatilis, le barbeau, die Barbe, the barb) trăiește în toate râurile noastre ca Bistrița și afluenții săi Tarcăul, Bicăzul și Bistrițioara, apoi în Prut, Siret, Olt, Jiu, Argeș, Crișuri, Târnave, Someș și Tisa, urcându-se până în regiunea lor muntoasă.

Prezența ei determină regiunea apelor, de unde și termenul „regiunea mrenei”. Unde încetează aceasta începe „regiunea păstrăvului” care ajunge până la izvoarele lor.

În Dunăre mreana nu este decât un pește întâmplător.

Mărimea: de obicei dela 40 până la 50 cm. lungime, atingând uneori chiar 70 cm.

Nume populare: *breană*, *mbreană*, *jamnă* (în Oltenia), *mbreană galbenă* (Bistrița) și *mreană roșie* (București).

9. *Plătica* (abramis brama, la brime, der Brachsen, the bream) se găsește în cârduri și trăiește mai cu seamă în Dunăre și bălțile ei, apoi în Olt, Mureș și Someș, în lacuri ca Znagovul, cum și în lacurile litorale cu apă dulce.

Mărimea: normal dela 30 până la 40 cm., exemplarele mari ajung până la 70 cm. lungime și 4 kg. greutate.

Nume populare: *plătică*, *cârpancă* și *albitură*, aceasta din urmă când este mică de tot și amestecată cu alți pești.

10. *Avatul* (aspius rapax, l'aspe, der Schied, the red-eye(?)) viețuiește în mai toate apele noastre, fie curgătoare, fie stătătoare, până în regiunea dealurilor, dar mai ales în Dunăre și bălțile ei, cum și în lacurile noastre litorale ca Siut-ghiol, Mangalia, etc.

Mărimea: până la 67 cm. lungime și mai mult.

Nume populare: este peștele care are cele mai multe nume în popor. Cel mai răspândit este *avat*

sau *havat*, în Țara Bârsei i se zice *vântar*, în Moldova *haut*, în Basarabia *havut*. Turtucăenii și poporul de pe malul stâng al Dunării și din Muntenia îi spun *vespere*, *vâlcă*, *văigan*, *vâlsan*, apoi *baulcan*, pește cu șapte nume, *belișcă* (în Dobrogea).

11. *Cleanul* (squalius cephalus, la chevaine, der Döbel, the chub) este cel mai răspândit pește din apele curgătoare, începând din „regiunea păstrăvului” și coborînd până la Dunăre, unde deasemenea se găsește, dar mai rar.

Mărimea: de obicei dela 25 până la 35 cm. lungime, putând crește până la 60 cm. și 4 kg. greutate.

Nume populare: în Vechiul Regat i se zice *clean* și, cred, și în restul țării întregite.

12. *Văduvița* (idus melanotus, l'ide melanote, der Nerfling, the nerfling) trăiește numai în Dunăre și în bălțile ei până la mare. În râuri se rătăcește numai în partea lor de jos pentru a putea intra în bălțile de inundație ale acestora.

Mărimea: normal dela 30 până la 35 cm. și câte 3 la 1 kg. greutate, dar uneori ajunge până la 60 cm. lungime și 1 kg. greutate.

Nume populare: numele și aproape general în Vechiul Regat este *văduvița* și *văduvioara*. În Delta i se zice *joltomeasă* și *daviță*.

13. *Lipatul* (thymalus vulgaris, l'ombre, die Aesche, the grayling) este răspândit în mai toate apele de munte situate între „regiunea mrenei” și aceea a păstrăvului.

Mărimea: exemplarele obicinuie au o lungime dela 30 până la 35 cm., însă crește și mai mare ajungând până la 50 cm. lungime și chiar mai mult.

Nume populare: în Vechiul Regat i se zice peste tot *lipan* și cred tot așa și în restul țării.

14. *Bibanul* (perca fluviatilis, le perche, der Barsch, the perch) face deasemenea parte din grupul

celor mai răspândiți pești din apele noastre și trăește, afară de Târnave și Someș, în toate apele, găsindu-se până în „regiunea mreinei”, dar mai cu seamă în bălțile Dunării și în lacurile noastre litorale.

Mărimea: de regulă dela 25 până la 30 cm., dar ajunge uneori până la 50 cm. lungime și 2,7 kg. greutate.

Nume populare: în Moldova de sus se chiamă *costrîș* sau *costruș*, în cea de jos, în Muntenia și Dobrogea i se zice *biban* și *ghiban*, în Deltă *okonî*.

15. *Petrarul* (aspro zingel, une espèce d'apron, der Zingel, a kind of perch) a cărui patrie e Dunărea, de unde emigrează și în partea de jos a râurilor mai mari ca Prutul, Siretul, Oltul și Jiul, dar se găsește și în Someș și Crișuri.

Mărimea: exemplarele obicinuite au între 30 și 40 cm. lungime, dar ajung și până la 48 cm.

Nume populare: în Vechiul Regat i se zice *petrar* și tot astfel cred, și în restul țării. Uneori i se zice și *sală*.

16. *Scobarul* (chondostroma nasus, le hotu, die Nase, the nose-fish) este deasemenea unul din cei mai răspândiți pești din apele noastre și se găsește din păraele mici de munte până în Dunăre cu bălțile ei și chiar și în Marea Neagră.

Mărimea: de obicei între 25 și 30 cm. lungime și ajunge chiar până la 40 cm.

Nume populare: în Moldova i se zice *scobai*, pe la Broșteni, prin Bucovina și Țara Bârsei i se mai zice și *podeț* și *poduț*, în Muntenia și Oltenia *scobar*. La Dunăre și în Dobrogea i se spune *mafe negre*.

17. *Linul* (tinca vulgaris, la tanche, die Schleie, the tench) se găsește în toate apele dulci stătătoare, afară de regiunea muntoasă. Lipsește cu totul în apele curgătoare și în lacurile litorale sărate și nu se coboară niciodată la mare, nici în apa îndulcită dela gurile Dunării.

Mărimea: exemplarele obicinuite au o lungime între 25 și 30 cm., dar s'au văzut și exemplare de 40 cm. lungime și 1½ kg. greutate.

Nume populare: în Vechiul Regat i se zice peste tot *lin* și cred tot astfel și în restul țării.

18. *Roșioara* (scardinius erythrophthalmus, le gardon rouge, die Rotfeder, the rudd) trăește în toate apele începând dela gurile Dunării, apoi în Tisa, Crișuri, Someș și Mureș, în toate bălțile Dunării, în băltoacele provenite din inundațiile râurilor, în toate apele, afară de cele din regiunea munților.

Mărimea: de obicei între 20 și 25 cm. lungime, exemplarele mari trecând de 35 cm.

Nume populare: cel mai general în Vechiul Regat este *roșioara* și cred și în restul țării, apoi *roșioara cu pană roșie*, *băbușcă roșie* sau *băbușcă cu pană roșie*.

19. *Caracuda* (carasius vulgaris, le carassin, die Karausche, the crucian) este un pește de apă liniștită și trăește în toate heleșteiele, în toate bălțile Dunării și în lacurile litorale cu apă dulce, însă niciodată în râuri sau altă apă curgătoare, precum nici în mare.

Mărimea: de obicei până la 20 cm., excepțional până la 35 cm. lungime.

Nume populare: în Moldova se numește *caras* sau *cădășel* când sunt mai mici în Dobrogea și în tot Vechiul Regat *caracudă* și tot astfel cred și în restul țării.

20. *Jamna* sau *mreana vânăță* (barbus petenyi,

le barbeau méridional, eine Art. Barbe, a kind of barb) este mult restrânsă la partea deluroasă și muntoasă a râurilor și nu se coboară prea jos la șes. La Dunăre nu s'a întâlnit.

Mărimea: rar trece de 30 cm. lungime.

Nume populare: ca și la mreană, numai că în unele locuri pescarii îi spun *mreană cenușie* (Broșteni), *mreană pătată* și *mreană vârgată*.

21. *Cosacul* (abramis ballerus, une espèce de brème, die Zope, a kind of bream) trăește mai cu seamă în Dunăre și în toate bălțile ei până la mare. În râuri se rătăcește numai în partea de jos pentru a intra în bălțile lor de inundațiune.

Mărimea: ajunge de obicei până la 30 cm. lungime, în mod excepțional poate crește și mai mult atingând o greutate până la 2 kg.

Nume populare: în Vechiul Regat numele general este *cosac* și, cred, și în restul țării. Turtucăenii deosebesc *cosacul nemeș* (nu și Ardelenii?), care este mai „răsărit” și *cosacul caraghios* care este ceva mai mic. Celui mijlociu i se spune *cosăcută*.

22. *Ochiana* sau *Băbușca albă* (leuciscus-rutilus, le gardon blanc, die Plötze, the roach) se întâlnește în Dunăre și în toate bălțile și jecpile ei, în aproape toate lacurile din țară și mai rar prin râuri, afară de Cerna, Olt, Mureș, Someș și Crișuri, unde asemenea se găsește.

Mărimea: de obicei dela 25 până la 30 cm. lungime.

Nume populare: la Galați și în Deltă i se zice *băbușcă* și *băbușcă albă* sau *țarancă*. Tot *țarancă* îi zic și Turtucăenii, când e mai mică *țărăncuță*, iar când e mai mare *ochiană* și *ocheniță*. În Deltă i se mai spune și *țaran*, iar pe la Oltina, Călărași etc. *taharău*.

23. *Păstrăvul* (trutta faris, la truite de rivière, die Bachforelle, the common trout), trăește în toate apele de munte și în cele de șes cu apă rece din regiunile muntoase (Prejmer) și a căror temperatură de regulă nu trece mai sus de +5° C.

Mărimea: de obicei între 20 și 30 cm. lungime, dar ajunge până peste 35 cm. la o greutate de 0,5 kg. și chiar 58 cm. la o greutate de 2,30 kg., ca cel prins de D-I prof. Dragoș Navrea, inspector de vânătoare al jud. Brașov, în ziua de 2 Iunie 1938 la Prejmer¹⁾.

Nume populare: în Vechiul Regat și în Țara Bârsei se chiamă *păstrăv*, și cred tot așa și în restul țării. În Bucovina, lângă Suceava, se aude zicându-i-se *păstru*.

24. *Oblețul* (alburnus lucidus, l'ablette commune, die Laube, the bleak) este foarte răspândit în toate apele, afară de regiunea jamnei și a păstrăvului.

Mărimea: de obicei între 10 și 14 cm. lungime. Trece uneori de 20 cm.

Nume populare: la Dunăre i se zice *obleț*, *oblețe*, *boblețe*, *bobleț*, în Dobrogea *oclee* sau *uclei*. Turtucăenii îl numesc *stoiceș* sau *stoiceț*, la Znağov și mai prin toată Muntenia *târâitori*, la râurile din Moldova *sorean* și *soreață*.

25. *Ghiborțul* (acerina cernua, la grémille, der Kaulbarsch, the ruff) trăește, afară de Someș și Târnave în mai toate din apele din țară până în regiunea dealurilor, dar mai cu seamă în Dunăre și bălțile ei, în partea de jos ale râurilor mari, în toate lacurile

¹⁾ A se vedea revista „Carpații”, n-rul 7 din 15 Iulie 1938 (pag. 214).

noastre litorale, în bălțile de inundațiune ale Prutului, în Znağov, bălțile Moștiștei și chiar și la mare în fața gurilor Dunării, unde apa nu e prea sărată.

Mărimea: între 14 și 15 cm. lungime, dar sunt și exemplare cari trec de 20 cm.

Nume populare: în general este cunoscut mai ales în Moldova; Dobrogea și Brăila sub numele de *ghiborț* sau *ghigorț*, având încă o întreagă serie de nume chiar și în aceeași localitate; i se mai zice *ghelmeș*, *ghelciu*, *moș*, *răspăr* (Znağov).

26. *Fusarul* (aspro streber, l'apron, der Streber, the rough perch) se găsește mai cu seamă în Prut, Siret, Olt, Jiu și Argeș, totuși nu se sue niciodată prea sus. În Dunăre se găsește dela Galați în sus și mai ales cu cât mai sus, cu atât mai des.

Mărimea: între 10 și 15 cm. lungime, în mod excepțional ajunge până la 17 cm. și chiar și mai mult.

Nume populare: din cauza formei sale de fus se numește *fusar*, în unele locuri din Moldova *făsar*. În Argeș i se zice *sular*, în Oltenia *fus*, în Transilvania *fusar* (Făgăraș).

27. *Beldița* (alburnus bipunctatus, l'ablette spiriline, der Schneider, a rind of bleak) trăește numai în râurile de munte și nu se coboară niciodată până la Dunăre. În Transilvania se găsește în Târnave, Olt și Someș.

Mărimea: între 9 și 10 cm. lungime, exemplarele mai mari ajung până la 14 cm.

Nume populare: în Moldova se numește *beldiță*, rar se aude și numele de *berchiță*. În Oltenia (pe pârâul Tismana) se numește *coconar*.

28. *Sglăvoaca* (cottus gobio, le chabot de rivière, der Koppen, the river bull-head) trăește în cursul de sus al râurilor noastre și mai ales în pârâele cari se varsă în ele.

Mărimea: sglăvoaca nu ajunge niciodată la dimensiuni mari. Exemplarele obicinuite au între 9 și 12 cm. lungime, însă se găsesc și exemplare de 15 cm. lungime.

Nume populare: cele mai răspândite sunt *sglăvoace*, *sglăvoc*, *sglăvoagă* și *glăvoace*, cari se aud în Bucovina, pe toată valea Bistriței, la Câmpulung, în jud. Argeș. arareori pe valea Oltului, Topolog și Lotrișor. În Țara Bârsei i se zice *sglăvoacă*.

29. *Porcușorul* (gobio fluviatilis, le goujon, der Gründling, the gudgeon) este cel mai comun și mai răspândit pește, care populează și cel mai neînsemnat pârâu.

Mărimea: între 10 și 13 cm. lungime.

Nume populare: *porcușor*, *porcan* (Neamț), *porcoiu* (Prahova), *porcoiaș*, *porcușor de vad* (Bârlad).

Speciile amintite până aci sunt, după cum am spus, peștii cari „trag” la undiță și cari trăesc în apele de pe ambele cline ale Carpaților, începând dela izvoare și trecând peste șesuri până în Dunăre și Tisa.

La acestea trebuie a se mai adăoga următoarele specii cari trăesc până acum numai în apele Vechiului Regat și cari deasemenea oferă un bun sport, tot în ordinea mărimii lor:

30. *Foacul* (squalius leuciscus, la vandoise, der Hasel, the dace) preferă râurile mari și adânci de munte cu apele repezi și întru câțva limpezi.

Mărimea: exemplarele obicinuite au până la 30 cm. lungime și 0,5 kg. greutate, dar cele mari ajung (pe la Turnu Roșu) până pe la 2,4 și chiar 8 kg.

Nume populare: La Olt în partea de mijloc i se zice *foac* sau *foacă*. Se confundă adeseori cu *cleanul*.

31. *Calcanul* (rhombus maeoticus, une espèce de carrelet, eine Art Flunder, a kind of flounder) trăește în mare și mai mult pe fund. În apropierea coastelor este destul de abundant.

Mărimea: între 30 și 60 cm. lungime și 5 și 10 cm. grosime.

Nume populare: *calcan*.

32. *Scrubia de Dunăre* (alosa pontica var. Danubii Antipa, l'alosue de Danube, der Donauhering, the hering of Danube(?)) viețuește în Dunăre, unde se reproduce, și în marca costală, de unde vine prin gurile Dunării.

Mărimea: ajunge vână la 36 cm.

Nume populare: *Scrubia de Dunăre* și *scrumbiță*.

3. *Oblețul mare* (alburnus chalcoides, une espèce d'abette, eine Art Laube, a kind of bleak) trăește mai cu seamă la mare și în lacurile sărate ca Razim, Zaton, Sinoe—Liman ș. a., intră însă și în Dunăre ajungând până pe la Cernavoda sau Ostrov. Asemenea se găsește în mari cantități în lacul Siut-ghiol de lângă Constanța.

Mărimea: exemplare obicinuite au între 22 și 25 cm. lungime, dar se întâlnesc și mai mari.

Nume populare: *obleți mari* sau *obleți de mare*.

34. *Batca* (blicca bjorkna, la brênme bordelière, die Güster, the blay) trăește în Dunăre și în toate bălțile ei și mai ales în *jepci* (baltă, care nu e încă mocirlă). Se găsește și în regiunea de jos a râurilor și în băltoacele ce acestea le formează.

Mărimea: de obicei între 20 și 25 cm. lungime.

Nume populare: numele general este *batcă*. Se mai numește și *corbancă*, *corpancă*, *corpănică* și *corpacă*. Sărată și amestecată cu alte specii se numește în comerț *albitură*.

35. *Răspărul* (acerina schraetzer, le bar, der Schrätzer, a kind of perch-pike) este mai mult limitat la basinel Dunării. Se rătăcește uneori în partea de jos a râurilor. Însă foarte des este la mare la Musura, Sulina și în brațul Sf. Gheorghe.

Mărimea: exemplarele mature au o lungime între 14 și 15 cm., însă exemplare între 18 și 20 și chiar 24 cm. nu sunt rare.

Nume populare: pescarii români din Turtucaia îi zic *răspăr*, alții *meles* pentru că îl consideră o corcitură de biban și șalău (Turtucăienii dela balta Că-lărași).

36. *Guvidia de mare* (gobius cephalargus, le chabot de mer, die Meerkoppe, the sea bull-head(?)) trăește în mare, găsindu-se o grămadă prin porturi și în locurile de pe litoral.

Mărimea: ajunge până la 25 cm. cel mult.

Nume populare: *guvidia*.

37. *Anghila* (anguilla vulgaris, l'anguille commune, der Aal, the eel) este destul de rară în apele noastre, deși se prinde uneori în Dunăre, la gurile și în bălțile ei, și cu mult mai puțin frecventă decât în apele ce se varsă în Oceanul Atlantic, în Adriatică și Mediterană.

Mărimea: dela 0,20 până la 1,30 m. lungime.

Nume populare: poporul nostru o confundă numindu-o *țipar*.

Terminând cu peștii ce „trag” bucurios la undiță făcând parte din cele 51 de specii proprii apelor țărilor noastre întregite în hotarele ei firești, ar trebui

să fie amintiți în continuare și peștii de aceeaș categorie din cele 73—51 = 22 de specii ce se știe că trăesc *numai* în apele fostei Ungarii, însă neavând în privința lor date precise din punct de vedere sportiv, această enumerare deocamdată nu se poate face aci.

Dar și fără aceste specii și lăsând la o parte chiar și pe cele 72—51 = 21 specii proprii apelor vechiului Regat, peștii ce interesează sportul oferă o selecțiune destul de multumitoare, dispunând în toată țara noastră, după cum s'a arătat mai sus, nu mai puțin de 37 specii de pești ce ne dau un bun sport și printre ele chiar din cele mai interesante și mai mari din acest punct de vedere, fapt care poate bucura cu drept cuvânt pe toți iubitorii pescuitului cu undița dela noi.

Cu toate aceste, chiar din aceste 37 specii se pescuiește cu undița un număr destul de redus. În ordinea preferinței lor de către sportivi, acestea sunt: loștrita, păstrăvul, lipanul, somnul, crapul, știuca, mreana, șalăul, avatul și cleanul, și aceasta fie din cauza mărimii și gustului lor deosebit, fie din cauza emociiei produse la prinderea lor.

În lipsă acestor specii preferite, firește, sportivi trec la celelalte soiuri mai modeste, cari asemenea sunt prinse cu oarecare plăcere ca: plătica, bibanul, foacul, linul, mihațul, roșioara, cosacul, ochiana și oblețul, și dacă printre cele 37 specii ce interesează sportul am trecut și speciile cu lungimi sub 10 cm., am făcut aceasta pentru faptul că ele sunt întrebuințate foarte des ca nade la prinderea celor mari și fiindcă, în cazul când nu se dispune de alte unelte de pescuit, și acești pești mai mici deci neînsemnați din punct de vedere gastronomic sunt prinși tot cu undița.

Din constatările de mai sus reiese deci, că în împrejurări faunistice normale prin apele noastre mișună mulți pești buni de prins cu undița și încă dintre cei mai de frunte, ca poate nicăiri în altă țară de pe continentul nostru.

Când se va stabili și practica sportivă asupra peștilor din familia acipenserinilor ca viza, păstruga, nisetrul și morunul — căci până acum numai aceea a cegei este cunoscută — ne putem lesne închipui ce frumoase perspective se deschid în viitor sportivilor cu undița în țara noastră.

V.

În ceea ce privește celelalte întrebări, adică chestiunea undițelor, a metodelor de pescuit cu ele și a nadelor, găsim știri și ample amănunte în cele trei tratate străine pomenite odată cu cele române, căci dintre aceste din urmă primele două, deși foarte însemnate, totuși se ocupă, după cum am spus, numai de uneltele și metodele de pescuit ale poporului nostru și singur cel de al treilea de uneltele și metodele de pescuit ce ar putea interesa pe sportivi și cari cu toate aceste nu aduce decât puține științe pedee asupra celor câștigate în copilărie și mai târziu, mult mai târziu, dela sportivi.

Evident, toate părțile din care se compune o undiță își au însemnătatea lor deosebită, însă partea care întrece prin importanță pe celelalte este *vargă*, aceasta fiind mai greu de construit și prin urmare cea mai prețioasă.

Din admirabilul tratat german amintit¹⁾ rezultă că pentru a pescui după toate regulile sportului soi-

rile de pești, despre cari știm că „se dau” bucuroși la undiță sunt necesare 5 feluri de vârgi, cari, după modesta mea părere, pot fi reduse, fără neajunsuri, la un număr de 3 vârgi tipice, din cari derivă, după timp, împrejurări și cerințe, dar mai ales după gusturi, toate celelalte și cari înzestrate cu cele trebuincioase, ce se vor arăta pe scurt, la metodele de pescuit, se potrivesc, cred, și cu împrejurările dela noi.

Aceste vârgi sunt:

A) *Vargă pentru pescuitul pe loc*²⁾, aproape la fel cu varga descrisă anterior după indicațiunile cunoscuților mei sportivi, din trestie de bambus în lungime de 4 m. și în 4 părți și prevăzută cu încă un vârf, ceva mai scurt decât cel normal pentru peștii mai mari.

Variante: aceeaș, însă construită din lemn „hickory”, de 3,50 m. lungime și cu vârf din lemn „lance-wood” sau dintr'o singură bucată din trestie albă de Spania de 6 m. lungime.

Este tipul de vargă de construcția cea mai simplă și deci cea mai puțin costisitoare.

B) *Vargă hexagonală pentru pescuitul cu năluca*³⁾ din bambus „despicată”, de 3,20 m. lungime, în 3 părți, fiecare constând din 6 fășii de secțiune triunghiulară tăiate sau despicate din coaja rezistentă a trestiei de bambus și cari, prelucrate cu mâna sau cu mașina în mod potrivit, sunt lipite lature de lature cu un chit special. Prin acest procedeu varga primește în orice loc din lungimea ei o secțiune hexagonală de formă descrescândă dela mâner la fârf. de unde și denumirea de *vargă hexagonală din bambus „despicat”*. Spre mai mare rezistență, lipiturile cu chit sunt asigurate pe vargă la mici intervale prin scurte înfășurări cu fire de mătase roșie sau verde. Mănerul vârgii, construit după acest procedeu, fiind foarte subțire, primește o îmbrăcăminte de regulă de plută, care îl face mai gros, fără a-l îngreua, putând fi, în acest chip, ținut mai bine în mână. La capăt mănerul are un buton de cauciuc, ce permite sprijinirea vârgii de corpul pescuitorului.

Vargă poate fi prevăzută cu încă un vârf, mai scurt, pentru prinderea peștilor mari, putând, astfel, rezista mai ușor svârcolirilor lor. Este idealul unei vârgi care nu obosește pe mânuitor și permite aruncarea la mari distanțe a nadelor, chiar cu o singură mână.

Când nu este nevoie de o vargă mai lungă, varga aceasta poate înlocui pe cea precedentă. În acest caz, mănerul ei este confecționat dintr'o țevă de trestie de bambus de un diametru potrivit, spre a se putea păstra eventual în lăuntru lui unul sau două vârfuri ale vârgii. (Jakob Wieland, München).

Variante: aceeaș, însă mai puternică⁴⁾. Se construiește în greutate de 610, 715 și 785 gr., după mărimea peștilor cărora este destinată (știuca sau loștrita). Este vargă căutată de începători, cari, renun-

¹⁾ Vezi „Der Angelsport im Süßwasser”, de Dr. Karl Heintz (editia 1922), pag. 1 și următoarele.

²⁾ La canne pour la pêche ordinaire, die Wurm- und Grundgerte, the worming rod.

³⁾ La canne hexagonale en bambou refendu, die Fischchengerte aus gesplisstem Bambusrohr, the split-bamboo spinning rod.

⁴⁾ La canne hexagonale en bambou refendu pour la pêche au spinning, die Hecht- und Huchengerte, the spinning rod.

țând la obosirea peștilor în apă, preferă să-i arunce dintr-o singură smucitură pe mal, fără a primejdi vârful ei.

Se poate avea aceeași, însă din lemn „greenheart” în întregime sau numai mânerul și partea de mijloc din acest material, iar vârful din bambus despăcat.

C) *Vargă hexagonală pentru pescuitul cu musca artificială*¹⁾ din bambus „despicat”, de 3 m. lungime, construită după același procedeu ca și tipul de vargă precedent, însă cu mult mai ușoară, cu un vârf de rezervă care nu trebuie să-i lipsească. Este vargă specială pentru pescuitul după metoda cu *musca artificială scufundată*²⁾. Deși în greutate de numai de 250 gr. este totuși extraordinar de rezistentă și care, mănuită cu îndemănare, se poate opune svârcolirilor peștilor mari până la chiar 10 kg. În locul butonului, mânerul dispune de regulă de un vârf de lemn pentru a fixa vargă în pământ în caz de nevoie.

Variantă: aceeași, însă în greutate mult mai redusă, ajungând chiar până la 150 gr. este vargă specială pentru pescuitul cu *musca artificială de suprafață*³⁾, când se cere a se face numeroase aruncături de precizie a nașei și când o undiță cu o vargă mai grea, ar pune repede capăt unei ședințe de pescuit după această metodă.

Aceste sunt vârgile-tip strict necesare unui pescuit sportiv, pe cari în cele ce urmează le vom numi cu literile A, B și C.

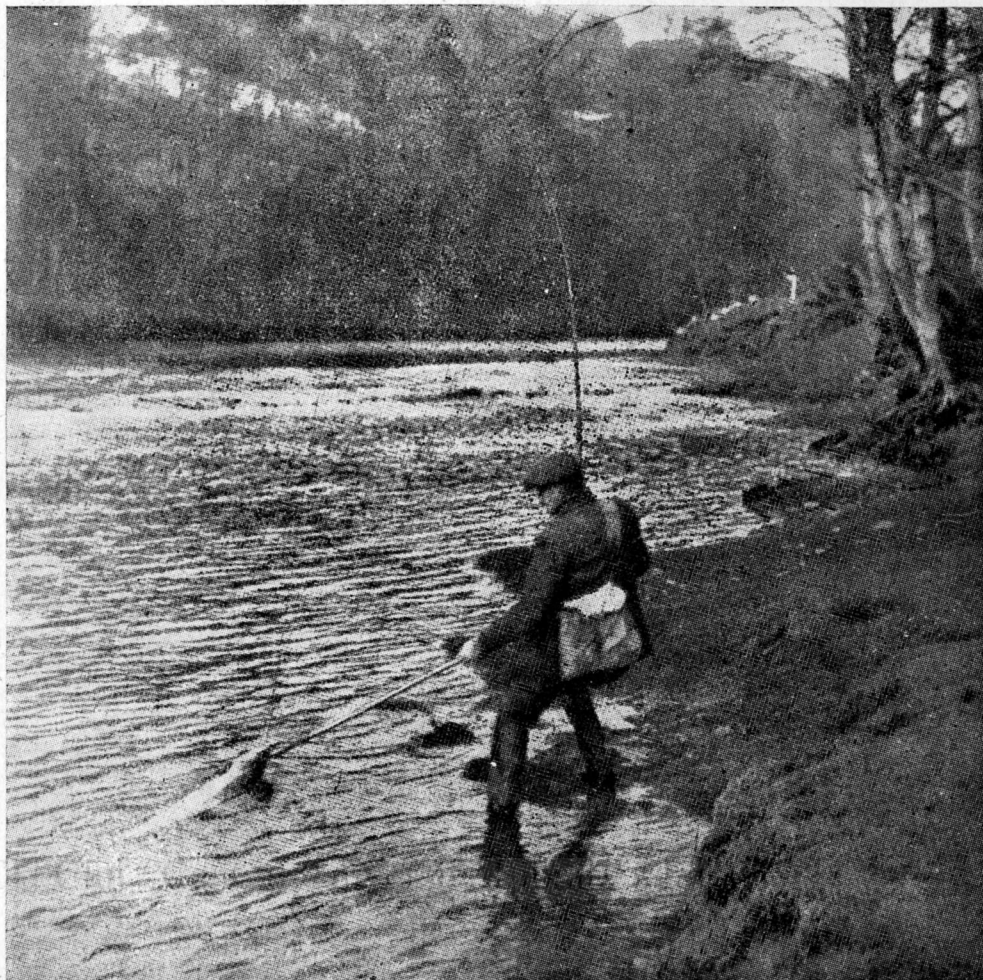
În America H. L. Leonard din New-York, iar în Europa casele Hardy Bros Ltd din Londra (Alnwick) și Jakob Wieland din München, cum și alte case engleze și germane de seamă au atins aproape culmea perfecțiunii în construcția vârgilor și a uneltilor de pescuit cu undița în general și în special a vârgilor din bambus „despicat”, dar și cu un preț corespunzător de urcat.

Însă începătorii pot găsi vârgi cu prețuri convenabile construite din lemn „greenheart”, „lance-wood” sau din trestie de bambus simplă, în 3 sau 4 părți, în lungime dela 3 până la 6 m., consacrate de practică. Este chiar nimerit ca ei să procedeze astfel, căci, în caz contrar, oricât de iscusiți s'ar crede în mănuierea unei undițe, sunt sortiți a plăti experiența cu bani prea scumpi.

¹⁾ La canne hexagonale en bambou refendu pour la pêche à la mouche, die Fluggerte, the fly rod.

²⁾ La mouche artificielle noyée, die nasse Fliege, the wet fly.

³⁾ La mouche artificielle sèche, die trockene Fliege, the dry fly.

Întru cât privește metodele sportive de pescuit, amintitele scrieri ne arată că aceste variază, ca și undițele, nu numai dela țară la țară, ci și dela ținut la ținut și mai ales dela persoană la persoană. Totuși, după sportivii francezi, ele pot fi orânduite în două grupe principale, prima grupă cuprinzând *metodele de pescuit pe loc* sau *pescuitul sedentar*¹⁾, la cari sportivul este reținut oarecare timp pe loc în urmărirea unui sau a mai multor pești, ademeniți de mai înainte în unul și același loc, până la prinderea sau împrăștierea lor, iar cea de a doua *metodele de pescuit în mișcare* sau *pescuitul activ*²⁾, în care intră toate celelalte metode, la cari sportivul se găsește într-o mișcare aproape continuă pe toată întinderea apei.

Totuși, în cele ce urmează vom descrie pe scurt numai metodele cele mai importante, fiindcă aceste metode sunt cele mai des folosite nu numai de sportivii începători, ci și de cei cu oarecare vechime în acest nobil sport, restul cunoștințelor rămânând să-l completeze studiul literaturii de specialitate și în ultima instanță experiența, pentru care vai! oricare din noi dispune așa de puțin timp pentru a o putea câștiga și pentru a se folosi deplin de roadele ei.

Astfel, din *pescuitul sedentar* amintim:

1. *Pescuitul pe loc cu pluta fixă*³⁾, care este metoda cea mai simplă și deci cea mai lesne de învățat

¹⁾ La pêche sédentaire ou stationnaire (Vezi „La pêche moderne”, pag. 251).

²⁾ La pêche active (Ibidem, pag. 213).

³⁾ La pêche à la ligne flottante et au coup avec flotte

și care se poate aplica la pescuitul mai tuturor soiurilor de pești. De aceea este și metoda cea mai răspândită printre iubitorii pescuitului cu undița, mai ales printre cei începători.

Orice vargă este bună pentru această metodă. Totuși, varga cea mai puțin obositoare și mai ușor de mănuit este, între multe altele, firește, varga A (care este și cea mai puțin costisitoare), prevăzută cu o vârtelniță de 10 cm. diametru, o sfoară înfășurată cu grijă pe aceasta din urmă, având o lungime până la 100 m. pe care se fixează pluta, potrivit cu adâncimea la care trebuie ținută nada în apă. La capătul sfoarei se îmbină struna, de preferință din fir de glandă și în lungime de obicei de 0,9 m., însă nu mai lungă decât varga și pe care se fixează boabele de plumb așa după cum se indică în fig. 7, lit. A și B, dispoziția din A fiind aceea cerută de apele rezezi și adânci, iar cea din B de apele mai liniștite¹⁾. În primul caz plumbul de pe sfârc va fi fixat cam la jumătatea acestuia, iar aproape de bucla de îmbinare în cazul din urmă. La lit. C și D din aceeași figură se arată modul de fixare al plutei pe sfoară, iar la lit. E acela al cârligului la sonda pentru determinarea adâncimei apei.

Nu omitem a aminti că, în caz de nevoie, pluta și modul de fixare al acesteia pe sfoară poate fi și cel indicat anterior.

Bine înțeles, boabele de plumb, cari sunt fixate pe strună prin strângerea ei în despicătura, aplicată lor cu o mușcă de cuțit de mai înainte, vor fi cu atât mai mari și mai numeroase, cu cât curentul apei va fi mai puternic. În general, ele nu vor fi mai mari de 10 mm. în diametru, pentru a nu fi în apă prea mult vizibile. După greutatea lor se orientează mărimea plutei și invers. Totuși, pentru a nu speria peștii, aceasta din urmă va fi cât mai mică. Dacă aceasta nu se poate, se va căuta un loc de pescuit cu apă mai liniștită. În tot cazul, numărul plumburilor și greutatea lor totală vor fi determinate în așa fel ca pluta, oricare ar fi mărimea ei, să nu iasă cu partea superioară mai mult de 12 mm. deasupra nivelului apei, mai cu deosebire la ochiană, plătică și foac, aceasta pentru a nu opune prea mare rezistență la scufundare în clipa când peștele ce a prins nada vrea să plece cu ea. În caz contrar se poate întâmpla ca el să respingă nada în care a mușcat.

2. *Pescuitul pe loc cu pluta mobilă*²⁾. Această metodă se deosebește de cea precedentă prin faptul că la ea se folosește o plută specială ce se poate mișca liber, dar totuși între anumite margini, dealungul sfoarei, ajungând până la prima boabă de plumb, ceea ce permite aruncarea nadei la distanțe mai mari decât cu pluta fixă, greutatea plutei mobile adăogându-se la aceea a plumburilor. După aruncare, pluta sub presiunea apei revine pe sfoară în sus la punctul ce i s'a fixat de mai înainte pe ea prin o bucățică de plută sau de băț de chibrit.

Bine înțeles metoda se practică în ape de întindere mai mare, cu loc suficient pentru aruncare.

fixe, die Grundangelei mit festliegendem Floss, the bottom fishing with fixed float.

¹⁾ Vezi A. R. Matthews: How to catch coarse fish, pag. 8 și cea anterioară.

²⁾ La pêche à la ligne flottante avec flotte fixe, die Grundangelei mit gleiten dem Floss, the bottom-fishing with Nottingham float.

Varga va fi de tipul B, deci mai puternică decât la metoda precedentă, pentru a putea face aruncarea nadei la distanță, asemenea și sfoara va fi mai rezistentă, spre a putea suporta uzura datorită frecării plutei mobile, care plută va fi de tipul „Nottingham”, adică având tija curbată în formă de arc, prevăzută la capete cu câte un inel, prin cari se trece sfoara. Ca vârtelniță se preferă aceea prevăzută cu un dispozitiv pentru frânarea rotației în acord cu desfășurarea sfoarei în momentul aruncării. Totuși mulți sportivi se dispensează de acest dispozitiv, folosind o vârtelniță simplă, la fel cu cea dela metoda precedentă, și la care frânarea se face prin o simplă apăsare cu degetul cel gros al mâinei drepte pe marginea vârtelniței.

3. *Pescuitul pe loc fără plută*¹⁾, se practică mai cu seamă în apele rezezi cu fund neegal, unde pluta poate stânjeni pescuitul, și mai ales la mreană, folosind pentru aceasta de obicei o strună dintr'un fir de sârmă (aceasta opunând o piedică mai mică decât sfoara la curentul apei), în lungime aproape egală cu aceea a vârgii, și al cărei capăt este trecut, înainte de a fi îmbinat cu sfârcul cârligului, prin gaura unei boabe de plumb de 15 mm. diametru, lăsându-i-se pe o porțiune de 30 cm. din strună un joc liber între două boabe de plumb mai mici, așa după cum se arată aceasta în fig. Rostul acestei întocmiri este lesne de înțeles: plumburile dela capătul strunei permit aruncarea nadei la mari distanțe, iar jocul lăsat boabei de 15 mm. diametru, între cele două boabe mai mici cari pot avea un diametru de cel mult 10 mm. fiecare, asigură acățarea peștelui, care, voind să se îndepărteze cu nada în care a mușcat, se prinde în cârlig, îndată ce boaba cea mică trasă de pește în fuga lui lovește boaba cea mare care prin greutatea ei mai mare stă totdeauna pe loc.

Metoda este întrebuințată în aceleași ape ca și cea precedentă. Varga, vârtelnița și sfoara vor fi asemenea aceleași.

La toate aceste metode undița se ține cu varga în amândouă mâinile. Când împrejurările permit, varga poate fi așezată în cumpănire pe ramura sau trunchiul vreunui arbore răsturnat pe țărm. Dacă aceasta nu se poate, se improvizează o crăcană pe care se reazimă varga prinzând capătul mânerului într'un cârlig, asemenea improvizat, înfipt, odată cu crăcana, în mal. În felul acesta se poate pescui foarte comod.

¹⁾ La pêche à soutenir à la canne, die Grundangelei mit Bodenblei, the legering.

O nouă industrie de război: Adunarea alicetor împușcate.

VIDRA

de: Lt.-Colonel DUMITRU I. COSTACHESCU

Nu trecusem de multă vreme probele uceniciei. Vai Doamne, ce timpuri fericite! Câmpul și pădurea erau ale noastre, și cât era ziulica de mare, nu te mai prindea nimeni pe acasă.

E cam mult de atunci. E așa de mult, încât povestirile noastre, au devenit adevărate basme vânătoarești, și nimeni nu te mai crede, când începi să depeni firul amintirilor... Sigur, amintiri sunt multe și nenumărate; iar începuturile uceniciei vânătoarești, sunt toate cam pe același calapod. Dar cine te mai poate crede astăzi, că puteai cumpăra cu trezeci de bani o cutie de pulbere, și suta de tuburi, costa între un leu și optzeci de bani, și trei lei cele mai scumpe!? Sigur că se găseau și tuburi mai bune, spre exemplu cele „Elley”, cari costau circa cinci lei suta; dar noi începătorii nu ne prea încurcam cu asemenea luxuri. Calitatea lor era superioară, e drept; dar nouă nu ne conveneau și din motivul, că nu le puteai schimba cu ușurință capsă, ca să le mai încarci și a doua oară, și acest fapt prezenta un mare dezavantaj, pentru buzunarele noastre de adolescenți.

Petițara, arma cu țătănă, sau pistoanca, mai păstra încă locul de cinste, iar „Lefauchaux-ul” era considerat ca o pușcă de mare clasă.

Mai erau și de acei ce cumpărau cutii duble de praf, cu câte șizeci de bani cutia; dar noi cei mai inițitei, ne cam restrângeam bugetul.

Cu toate că tatăl meu, care era încercat vânător, imi pusese la dispoziție un calibru șaisprezece, cu care am colindat mulți ani toate meleagurile Tecuciului, de câte ori veneam de la școală, rămâneam în admirația armelor expuse la magazinul de biciclete „Calligean”...

Vai, cu cât respect priveam impresionantul anunț al prețurilor!

„Arme de vânătoare foc central”, dela 25—60 lei bucata!

Ceasuri întregi aș fi fost în stare să casc gura la ele și povestirile nu se mai terminau. Încurcând au urmat chestiunile balistice, cu succesele noastre, mâunate de zodia norocului, cari făceau pe acele vremuri ca vânatul singur să aibă imprudența de a cădea în snopul alicelor noastre. Burele și rondellele, le tăiam noi singuri și adeseori toate gazetele de prin casă dispăreau în cartușele noastre.

Tatăl meu avea puști renumite și scumpe; dar cu toată ucenicia mea împlinită, nu aveam voie să pun mâna pe ele, și nici prin gând nu mi-ar fi venit îndrăzneala să comit un asemenea sacrilegiu! Copiii erau altfel pe vremurile noastre, și progresul intimităților ce predomină educația generațiilor actuale, nu era îngăduit pe acele timpuri. Chiar la oamenii cei mai bogați, banul era drămuț cu multă chibzuială și copilul, mai ales, era obișnuit să-l prețuiască ca să-l poată câștiga singur când va fi mare.

Vânat era „cât lumea și pământul” și propriu zis pe atunci nici nu exista o lege de vânătoare! Era suficient să ai o „țidulă” dela administrația moșiei, pe care ți-o dădea proprietarul din complezență, ca să nu ai de-aface cu haidamacii și cu vătavii, și puteai colinda toate coclaurile din lume.

Târziu de tot, peste câțiva anișori, a apărut un proiect de lege de vânătoare și cine mă va crede astăzi când le voi spune, că primul meu permis de vâ-

nătoare, a costat impresionanta sumă de *cincisprezece lei*!

Holdele își legănu spicile în valuri șerpuitoare, peste întinderi ce depășesc orice imaginație actuală, și mașinele boerești nu terminau treerul până la Sfântul Dumitru. Miriștele, rămase în urma secerei atingeau aproape genunchii și grămezile de snopi aurii hrăneau din belșug vânatul până la căderea zăpezii. Cam dela stația Frunzeasca, care nici nu exista pe acele timpuri, începeau lanuri de grâu de câte cincisăse mii de hectare, ce se duceau într'un singur trup, aproape pe sub poalele Nicoreștilor, unde se hotărâneau moșiile lui Cincu. Pace și liniște, bogăție și belșug într-o viață patriarhală de progres, pe care nu cred s'o mai întâlnim vreodată.

Tecuciul își legăna nostalgia, fălindu-se cu foisorul de foc și bulevardul gărei, care umbrea cu aleile sale răcoroase, aventurile noastre copilărești, și în special cu pretenția sa de capitală de județ, ce căuta să ascundă modestia unui târgușor de provincie, uitat de Dumnezeu.

Mentorul nostru de vânătoare, era pe acele vremuri Costică Filimon, socotit ca cel mai renumit țințaș, și la care noi priviam cu gurile căscate, ascultându-i brașoavele, cât era ziulica de mare. Nu era mult mai în vârstă ca noi, și încă nu-l luase la cătănie; dar avea un talent născut și o precizie cum se întâlnește numai rar de tot, la vreun pictor celebru sau meșter mare, ce se naște odată la un veac.

Sigur că și la vânătoare trebuie talent, căci afară de atavismul ce ne împinge aproape pe toți la această indeletnicie, mai este necesar și precizia tragerii, ceea ce pune în evidență pe trăgătorul de elită cu reflexele sănătoase, în raport cu buhnășii ce acopere câmpurile cu fumul ierbei de pușcă, risipind halicele pe toate coclaurile. Nu știu de ce am făcut întotdeauna comparație între pictură și vânătoare?... La amândouă trebuie mână și ochi; am avut mereu impresia că cei ce scriu caligrafic, extrem de frumos și corect, au fost de regulă și trăgători de elită.

Astăzi tineretul ocolește din ce în ce mai mult acest sport și rar de tot se mai ridică câte unul care îndrăgește calea codrilor. Alte sporturi mai importante se pare că le atrag toată atențiunea, și cu toate că majoritatea mai poartă încă urmele unei oarecari umezeli pe sub nas, chestiunile politice îi pasionează la culme. Restaurantele și cafenelele sunt locul lor de predilecție și mai rare ori ai să vezi câte unul apucându-se de vânătoare!

Pe atunci o droaie întreagă de „nadoleni”, ce abia le crescuse tuleile, moștenise sau îndrăgise acest sport nobil, și toată firea noastră era cuprinsă de această bucurie lăuntrică, care nu ne mai dădea pace, nici zi nici noapte. În timpul sezonului mort, făuream cu toții planuri nenumărate pentru deschidere, în timp ce proviziile noastre de cartușe creșteau văzând cu ochii. Căinii erau cei mai nedespărțiți tovarăși ai noștri, și jocurile copilăriei perfecționau dressajul, menținându-le și antrenamentul la maximum. Fantezia noastră lucra neconținut și chiar pe timpul școlii orele noastre de recreație erau pline de povestiri vânătoarești, pe cari entuziasmul tinereții le broda cu o serie nenumărată de isprăvi nemaipome-

nite, din cari nici zece la sută nu erau adevărate. Ceilalți copii ne priveau cu admirație și cu un fel de respect pe noi „vânătorii”, dragă Doamne! Iar noi ne umflam în pene și exagerațiile își urmau cursul mereu crescând.

Când se întâmpla să vină un vânător mai bătrân în mijlocul nostru, îl ascultam cu atâta plăcere și cu atâta smerenie, încât nici în biserică nu se mai ascultă astfel astăzi, percepțiile duhovnicești.

Cine dintre vânătorii vechi ai Tecuciului, nu-și amintește cu plăcere de conul Ghiță Glod!... Fusesse administrator financiar, și cu toate că ieșise cam demultă vreme la pensie, pasiunea vânătoarească îl menținuse zdravăn și voinic și puțini erau acei cari puteau să-i urmeze pasul, când era vorba de mers pe jos. Iubea mult tineretul și vorbele sale erau pentru noi literă de evanghelie. Cu câtă plăcere și dragoste, ne aduna în jurul lui și ascultam sfaturile sau povestirile din trecut!

Chiar astăzi, când răscolesc cenușa acestor pi-oase amintiri, mă simt cuprins de un fior de duioșie și de adânc respect pentru aceste figuri ale trecutului, ce au dispărut de mult în tainele veșniciei! Cei mai frumoși ani ai adolescenței inchiagă șirul acestor legături, întru cele mai curate gânduri și sfaturi binevoitoare, semănate cu nuanța pedantă a unor ironii făcute cu zâmbetul dragăstos, atunci când ucenicul făcea vreo boroboacă.

Sfârșit de August. Sezonul prepelițelor în plin toi și belsugul unei recolte excepționale își revărsa bogăția din lanurile nesfârșite de grâu. Zile lungi și nopți senine cu stele căzătoare, pe când zorile apucau luna pe cer, iar soarele se străduia s'o ajungă din urmă!...

Nu era nevoie să calci zeci de kilometri și cum treceai bariera orașului, prepelițele te asurzeau cu pitpalacul lor cadentat, și cu toate că timpul era destul de înaintat, câte una mai „hoată” și mai amatoare de dragoste, se pregătea să mai scoată un rând de pușori. Semn de belsug și toamnă lungă!... Mă sculam cu noaptea în cap, și demulte ori nici nu mai dormeam. Trebuie ca zorile să mă prindă pe sub coastele Cernicarilor, căci acolo erau niște lanuri minunate de grâu, învârstate cu postate de meu și păring, ce erau pline de prepelițe.

Dacă se întâmpla cumva să întârzii, se găseau alți amatori ce treceau cu câinii pe acolo, și în special Costică Deaca, care era mai mare ca noi și bun pușcaș de pe atunci, își avea locurile sale de predicție în direcția „Coasta Lupei”.

Drumul ce trebuia să urmez dela mine de-acasă nu era lung.

Cum treceam de casele lui Turturică, la bariera Galațului, o luam la stânga pe râpă și mergeam pe sub grădinile bulgarilor din spatele lui Hiotu, până la apa Bârladului. Cărarea urma șerpuind pe sub gardurile de câtină înflorită, afundându-se adeseori în păduri de boz nesfârșite. Totuși era bună și băută de tălpile ștregarilor mahalalei, ce toată vara se duceau la scăldat și la furat pepeni dela zarzavagii.

Când ajungeai la malul Bârladului, treceai cu ușurință dincolo pe o punte elastică de tot, care se legăna la fiecare pas deasupra undelor ce oglindeau

stelele cerului. Sigur că trebuia oarecare îndemânare ca să poți trece această punte improvizată, dar pericolul nu era mare, căci cu toată lățimea impresiionantă, apa era numai până la genunchiul broaștei și cel mult riscai să-ți uzi hainele, ceea ce nu era tocmai recomandabil la o oră așa de matinală. Dacă se întâmpla cumva ca apele să vină mari și ploile să umfle puntea cu totul, se construia alta pe dată, căci bulgarul e încăpăținat și nu se lasă ușor pe tânjală, trebuind să ducă zilnic zarzavaturi proaspete la piață.

În acea dimineață am trecut puntea cu multă precauțiune. Secerea lunei era pe sfârșite și destul de întuneric când am ajuns la capătul puntei.

Văzând că e prea de vreme, și zorile abia mi-jeau deasupra Cernicarilor, am lăsat-o mai domol și o luasem a lene pe sub sălcii, potrivit-mi pasul... Dar nu trecusem bine de roțile de irigație ale zarzavagiilor, când niște țipete disperate și stridente mă făcură să mă opresc înlemnit. Strigătele veneau chiar din apa Bârladului și glasurile îngrozite a mai multor femei, mă făcură să grăbesc pasul și să fug într'un suflet în acea direcțiune.

Trecând prin zăvoiul de răchită, am dat numai decât de povârnișul malului și acolo am rămas și mai surprins: mai multe fete și femei ce veniseră la prins pește, traseră năvodul la mal și scoteau strigăte de ajutor. Apropiindu-mă mai bine să văd cauza acestei larme asurzitoare, am zărit și eu ceva ce se sbătea cu furie în firele năvodului și nu se putea elibera, deși voinicoasele pescărite, o rupseră la fugă în toate direcțiile. Abia mi-am putut stăpâni câinii și apariția mea neașteptată a potolit ca prin farmec hoarda găștelor alarmate și când mă văzură cu pușca, am apărut se vede în chip de Arhanghel salvator, căci toate se adăpostiră în spatele meu...

— Trage domnule!... Auleu trage!...

— Nu trage... Nu trage că-mi strici năvodul!...

— Poți să tragi că tot de geaba! E dracul și nu-l prinde glonțul pân' la cântatul cocoșilor!...

Nu știam nici eu ce să fac, dar se vede că pasiunea era și atunci mai tare ca toate emoțiile, căci băgând la iuteală un cartuș Nr. 11 în țeava dreaptă, i-am tras un foc de la șapte-opt pași, încât „dracul” din năvodul fermecat, după câteva svârcolituri spasmodice, rămase nemișcat, tocmai când aproape reușise să se descurce.

Am târât pe nisip... un fel de animal cum nu mai văzusem până atunci! Cu toate cunoștințele mele cinegetice și zoologice, cu toate poveștile ce ascultasem în decursul scurtei mele cariere de vânător, nu mai întâlnisem asemenea dihanie!

Femeile s'au apropiat, și curiozitatea învingând se vede frica, mă înconjură în grabă, asurzindu-mă cu povestirea evenimentului...

— Tii domnule...! Bine c'ai venit, căci cine știe ce mai pătimeam!...

— Araca'n de mine!...

— Ce să fie și dihania asta?...

— O fi norcă de apă”, spunea una mai bătrână. Știu eu, că bărbatul meu a fost pădurar.

— „Ba e pliscoparniță soro, și e foarte veninoasă”, își dădu cu părere alta!...

Eu, „marele vânător nu știam ce explicație să le mai dau, cu toate că unele susțineau că e necuratul, care se transformă către ziua în fel de fel de animale! Ca să-mi acopăr neștiința, am început și eu

cu întrebările, dorind să aflu cum au putut prinde această dihanie.

Explicațiile nu întârziară; dar de data aceasta începură să povestească toate deodată, și greu mai puteam înțelege ceva.

— Să vezi domnule!... Tocmai treceam cu năvodul pe la adânc pe sub malul cel mare... Știi dumneata... Prinsesem ceva plătică și caracudă peste noapte, când deodată: ștublăc... bolborosește apa și sare ceva parcă din adânc... Uiuuuu!... Săriți fetelor c'am prins somnul cel mare!... Și unde se reped zăludele și îndoaie spre mal... și trag cât mai repede... întind... de se duce dracului o mulțime de albitură!... Dar ce să-i faci?... Simțeam ceva greutate mare și smunciturile dovedeau luptă mare cu afurisitul de somn... Când colo la mal ce să vezi? Cocogeamitea dihanie de ne-a spurcat năvodul!... Ptiu... Ducă-se pe pustii!

Se vede că vorbăria durase cam mult. Dinspre „Coasta Lupei” câteva raze roșietice străpungeau pe nesimțite întunericul. In apele Bârladului, străluceau ogindiri însângerate, ce tremurau imaginile sălciilor pletoase și ale roților dela grădinării.

O ceață ușoară aburea pe la adâncuri, aducând

curcubee de diamante peste vălurelele, ce încrețeau adierea ușoară a vântului. Ziua venea pe nesimțite și importanța evenimentului ne cuprinsese fără să ne dăm seama.

Dar deodată simții cum sângele mi-a năvălit vijelios în obraji. O strângere de inimă și un val de căldură lăuntrică îmi furnică tot cuprinsul firei!... Zăpăcit cu totul, îmi aplecai privirile și ultimile vorbe au rămas gângăvite în gâtlee...

Ochii mei infierbântați... au văzut atunci pentru întâia dată cum primele raze de soare, se jucau șăgalnic pe bobocii sânilor de fecioară.

Toată lumea era goală, numai eu eram îmbrăcat!...

Dar se vede că m'am înroșit rău de tot și fulgerul privirilor împăenjenite o clipă, a stărnit uluirea generală... Ca la un semnal s'au uitat cu toate în jos... și strigățul surprizei le alungă într-o fugă frenetică către desişul sălciilor, ca pe un stol de vrăbii speriate de sosirea hultanului.

Nu-mi aduc bine aminte, dar cred că în ziua aceea n'am împuşcat nimic. Am colindat mereu lanurile și câmpiile, cu privirile halucinate.

DISCUȚII

Tot despre „necazuri cu drillingul”

Sub acest titlu, am publicat un articol în nrul 3/944, la rubrica „Discuții”, arătând neajunsurile pe care le-am constatat la armele cu trei țevi (drilling); confectionate în construcția lor obicinuită. Poate par a fi caraghios, revenind asupra problemei azi, când ne preocupă gânduri mult mai grele. O fac totuși, constituind un fel de „evadare din prezent”, poate nu numai pentru mine, dar și pentru onorații cetitori.

La articolul meu, supus discuțiunei publice, am primit un singur răspuns, din partea domnului care semnează cu „Un Moldovan”, anume, în numărul 5/944. Țiu să-i mulțumesc veneratului nostru colaborator pentru gândul bun și cred și eu, ca acela care urmează sfatul d-sale și își procură, *dela început*, un drilling cu trei trăgace, probabil că „se va deprinde curând cu mănuierea lui și nu va avea nici un neajuns”.

Din păcate însă, atât subsemnatul, cât și majoritatea vânătorilor ce poartă (sau purta) drilling, suntem din aceia, care ne-am obicnuit cu drillingul classic, adică acela cu 2 trăgace, din care unul servește — cu schimbul — pentru una din țevile gemene, cât și țeava a treia. In cele mai multe cazuri, trăgaciul întâiu, adică cel din dreapta, servește pentru țeava cu alică din dreapta, cât și pentru țeava ghintuită, mănuiind bineînțeles schimbătorul. Dacă noi aceștia, ne-am procura de acum drilling cu trei trăgace, ne-am încurca în ele cu siguranță — cum am arătat și în articolul meu precedent — deci nu am profita nimica.

Nu pot fi însă de acord cu autorul, în cele ce scrie despre viza automată. Înțeleg ca dsa îi reproșează, că se ridică, oricând potrivim schimbătorul pe „glont”, spunând textual „pentru distanțe mici este inutil și ne împiedică să putem trage repede”. Cu alte cuvinte, la distanțe mici nu am avea nevoie de viză. Asemenea afirmație constituie însă o eroare profundă. Când tragi cu glonte, *la precizie, nu poți să tragi fără viză*, ori cât de mică ar fi distanța. (Nu mă gândesc bineînțeles la cazuri, în care atingi vânatul cu țeava). Îmi dau însă seama, la ce se gândea autorul, scriind cele de mai sus. Probabil avea în vedere focurile repezi, *aruncate în vânatul* ce trece ca o năluca prin fața vânătorului, cu ocazia vânătorilor cu bătaiași, sau cu câni gonitori. In asemenea cazuri, dacă nu ești deprins, te poate stăneni o viză cu creștătură îngustă. Există însă remediu și pentru aceasta, anume vizele

„de schimb”, având 2 foi confectionate dintr-o singură bucată, așezate în unghiul de 90 grade, una față de cealaltă. In cazul unei asemenea vize, poți să alegi — după nevoie — într-una cu creștătură îngustă și alta, cu creștătură largă, fie în formă de semicerc, fie unghiulară. Foarte practică este și așa numita viză „Jäger” (după numele fabricantului), la care viza largă este constituită numai din 2 suprafețe verticale emailate, cu o grosime de cca 3 milimetri, așezate departe una de alta, permițând totuși o oarecare corecțiune a tirului atât în bătaie, cât și în direcție. Această viză este recomandabilă și pentru acei vânători mai în vârstă, a căror vedere este slăbită și mai are avantajul, că este bine vizibilă și în amurg, sau în codru întunecos.

Revenind la trăgace, dacă ele sunt trei, mai au și alt dezavantaj. Anume, fie că sunt prea înghesuite în micul spațiu din interiorul gărzii trăgaciului, sau dacă nu, trăgaciul al treilea este așezat prea înapoi (tocmai acela pentru glonte), putând să stânjenească mult pe un trăgător cu pretenții. Deci rămâne tot sistemul cu 2 trăgace, care, așa cred, se poate perfecționa.

In privința acestei probleme, am, primit pe neașteptate un răspuns în numărul 8/944, la rubrica „recensii”, pagina 222. Se recomandă anume sistemul cu un singur trăgaci pentru țevile gemene (două de alică, sau două de glont). Asemenea lucru am recomandat și eu în articolul meu dintâiu, dar își are și acesta dezavantajele. Las la o parte întrebarea bunei funcționări, căci mai este și alta. Tocmai la o armă cu „întrebuinare multiplă”, cum este drillingul ce are 2 țevi de alică (la acela cu 2 țevi de glont, nu este cazul), mulți vânători vor să aibe alică de mărime diferită, în cele 2 țevi. Să vă dau un exemplu. Mergi toamna în pădure, cu un câne, să zicem scotocitor, cum e cazul la mine. Poate să-ți scoată sitar, eventual iepure și dacă ai noroc, chiar și o vulpe. Vrei să fii pregătit pentru orice eventualitate, nu poți încălca alică de aceeași mărime în ambele țevi, sau cel puțin nu ești bine servit, dacă o faci. Eu din parte-mi încarc în asemenea caz în țeava dreaptă alică de 2,5, eventual de 3, iar în țeava stângă de 3,5 mm. In pădure nu se trage departe, fiindcă nu permite terenul acoperit. Deci dacă iepurele îmi sare aproape de tot, îl dau bine peste cap și cu alică de 2,5, iar dacă iese mai departe, am la îndemână alică de 3,5. Tot asemenea, pot trage un al doilea foc și cu alică de 3,5 în sitar. Acest lucru nu îl poți face, la sistemul cu un singur trăgaci, căci în acel caz trebuie să tragi întotdeauna mai întâiu cu țeava dreaptă și apoi cu stânga. Există și sisteme cu un singur trăgaci, care permit schimbul țevii, din care să plece focul dintâiu. Dar ca să mănuești schim-

bătorul, nu ar fi timp în momentul decisiv, ai avea o „clapă” în plus și despre complicația mecanismului să nici nu mai vorbim. N'am prea mare încredere nici în funcționarea sistemului cu un singur trăgaci, dar, dacă mai este complicat și cu schimbător.

Neajunsul este și mai grav, dacă într-una din țevile netede ai încărcat un glonte, iar dumneata ai nevoie să tragi un foc cu alice, să zicem în cazul ivirii pe neașteptate a unui câne hoinar. Nu ai însă posibilitatea, dacă glonte se află tocmai în țeava, din care poți să tragi dintâiu. Invers se potrivește tot la fel.

Trebuie deci alt sistem, dar văd, că fără oarecare compromis nu merge. Din parte-mi, ași recomanda următorul. Trebuie să te decizi dela început, luând în considerare posibilitățile de vânătoare pe care le ai, dacă drillingul pe care îl comanzi, să-ți fie în primul rând armă mixtă, sau una din care tragi mai ales cele 2 focuri cu alice. (Ne gândim mereu la drillingul cu 2 țevi netede și una ghintuită). Cum am spus, în privința aceasta terenul de vânătoare pe care îl ai, decide. Dacă ai în primul rând vânat mic și rareori ocazia, ca să plasezi și un foc cu glonte, îți ajunge perfect de bine drillingul obicinuit, fie cu, fie fără armare separată a mecanismului pentru țeava cu glonte. Căci, voind să tragi cu glonte, îți vei da întotdeauna seama, că este vorba de caz deosebit și vei mânui schimbătorul. Cum acest caz este cel mai frecvent, pentru cei mai mulți vânători, drillingul, așa cum este, corespunde. Ne gândim iarăși la cazul classic, adică la acei vânători, care din oarecare motiv nu vor să-și țină decât o singură armă, care să le servească la toate.

Există însă și cazul vânătorilor, care au nevoie în primul rând de o armă mixtă și vor totuși să aibe, iarăși din diferite motive, un drilling. Aici este buba cea mare, căci aceștia „schimbă” mai des, uită de „clapă” și se încurcă.

Cum și eu fac parte din ultima categorie, pentru mine (nu vreau să-mi impun părerea, căci fiecare om își găsește fericirea după propriul său facon), ași lua un drilling, cu armare separată, dar nu a mecanismului pentru

țeava cu glonte, ci acela al țevei netede, din dreapta. Din punct de vedere tehnic, nu cred ca aceasta să nu fie realizabil, putând eventual să renunț la o viză automată. În acest caz, la deschiderea armei (bascularea țevilor), s'ar arma mecanismele țevei cu glonte și a celei netede din stânga. Ași avea deci mereu o mixtă, știind că trăgaciul dintâiu este al țevei cu glonte, iar cu cel din stânga, tragi cu alice. Căzul incurcării, n'ar exista. Iar dacă ași avea nevoie de 2 focuri cu alice, nu ași uita ca să potriveșc schimbătorul. Foarte practic ar fi și, chiar există asemenea sistem, ca după tragerea celui foc excepțional, schimbătorul să treacă iarăși în poziția lui inițială, adică să fii nevoit să potrivești schimbătorul întotdeauna, când e vorba de tragerea focului celui excepțional, adică acela, pentru care servește schimbătorul. Nu zic, că este absolut exclus, dar trebuie să fii de tot zăpăcit, ca dintr'o armă astfel construită, să tragi cu glonte în ieruncă și cu alice în gigan. (Căzul cel din urmă, fiind cel mai dureros).

Discutând despre drilling, îmi aduc aminte, că sunt mulți vânători, desigur numai dintre acei, care îl vor mai ales în calitate de „mixtă”, dorind o armă cât de mania-bilă. Ca să umbli dibuind prin pădure ore întregi, cu o armă grea pe braț, nu este nici o plăcere. Apoi, este mult mai plăcut și exteriorul unei arme svelte, decât a unei botocănoase. Am văzut eu între drillinguri și adevărați monștri. Arme cu țeava ghintuită de calibru mare, 9,5/74, sau chiar 11 mm, țevi netede cal. 12 și toate cu o lungime de 70, sau și mai mulți centimetri. Stăpânii acestor cata-pulte spuneau, că pot trage cu ele, dar eu nu prea înțeleg mai ales nu știu, ce înțeleg ei sub a „trage bine”.

La un drilling de pădure și dacă este în mâna unuia, care a ieșit din calitatea de începător și știe să tragă oarecumva cu pușca, nu e nevoie de țevi cu alice de calibru mare. Cal. 20, corespunde foarte bine, ba eu m'ași împăca chiar și cu 24. Aceasta, fiindcă am experiențe bune cu țevi netede de calibru mic. Să nu uităm apoi, cum am mai spus, că în pădure nu poți trage deobicei la distanțe mari, deci nu ai nevoie de acel faimos „maximum de randament”.

Trag, între ele, cu o pușcă de cal. 32. Incarc în tub 1 gr. pulbere Walsrode și 18 gr. alice. Deci tocmai jumătate cât într'un tub de cal. 12/70. Cu această pușcă am împușcat și iepuri și rațe și sitar, fără ca să-mi inchipui în urma acestor succese, că ași fi campion în ale tirului. Am ochit tot așa cum ași fi făcut dacă aveam în mână pușcă de cal. 12, iar vânatul a căzut tot la fel. Am tras și la distanțe mai mari, bunăoară la porumbei sălbateci și la răpitoare, cu același rezultat multumitor. Nici prin gând nu-mi trece însă, ca să propun pentru uz general, înlocuirea calibrelor mari, prin cele mici. Știu foarte bine, că din punct de vedere pur ballistic, se „poate scoate” mult mai mult dintr'un calibru 12, decât din unul mic. Tot așa știu firește, că într'un tub de calibru mare, intră mai multe fire de alice decât în unul de calibru mic și că pe lângă aceleași calități de tir, poți trage mai departe cu calibrul mare, deoarece plasează în țintă și la distanțe mai mari atâtea alice, câte sunt necesare. De aceea accentuez din nou, că la distanțe mici însă, cum e cazul în pădure, nu e nevoie de acel maximum de posibilități.

Veți fi auzit poate pe unii dintre vânători spunând, că armele de calibru mic, bat mai bine. Aceasta este, firește, un „non sens”. Adevărat este însă, că tragi mai lesne, mai comod, cu o armă ușoară, mania-bilă. Dar tocmai drillingul, având trei țevi, nu este armă tocmai ușoară. Ca să-i reduci din greutatea țevei cu glonte, nu permit presiunile de gaze dezvoltate de cartuș, iar ca să treci la un calibru mai mic și eventual încărcătură mai mică, nu permite necesitatea unui foc eficient. Rămâne deci, să-i reduci calibrul țevilor cu alice, la cal. 20, sau 24, țeava cu glont putând să rămână de cal. 9,3, sau 8 mm. Bine înțeles, că și aceasta reducere își are limitele ei, căci trăgând dintr'o armă ușoară cu un cartuș de glonte zdravăn încărcat, s'ar prea simți reculul. E vorba doar de reducerea greutății inutile. Pe teren cu vânat mare, ar co-

În căutarea caprelor negre.

respunde foarte bine un drilling de cal. 20, sau 24 și țevă cu glonț cal. 9,3/74, toate în lungimea de 60 cm. Unde nu sunt decât căpriori, ar merge foarte bine și un cartuș cu glonț cal. 6,5/58. Un asemenea drilling, ar fi o adevărată bijuterie.

Rămâne bineînțeles, ca fiecare să ne alegem arma, care ne place. Acestea sunt gusturi, care nu se discută. Eu mi-am spus totuși părerea, cu gândul, că poate dau cuiva un sfat bun.

C. A. V. Popescu

II.

Incercați și Dv.

Sunt un biet refugiat și un mare iubitor al Naturii, deci — și vânător nu de elită, ci — pasionat...

Am lăsat meleaguri pline de belșug și de vânat. Am găsit și pe aci — la fel, însă simt că încă sunt străin.

Sunt vânător vechiu. Imi place hoinăreala prin câmpii și zăvoae, imi plac miriștile și porumbiștele, colinele și vâlcelele, brumele, zăpezile. Viața în ansamblul ei dumnezeesc — fermecător încă mă fascinează.

Sunt cu actele în regulă, sunt și membru în Soc. de Vânătoare din localitate.

Societatea are terenuri bune, multe, bogate. Suntem însă prea pestriți (o adunătură din toate unghiurile Țării și din toate straturile sociale). Ne ciujdim încă unii de alții, ne ferim de a fi sinceri între noi, și deaceia mulți și chiar și eu — preferăm să ieșim în zelele hotărâte — „solo“, la picior...

Ai aer, lumină, vânt, cânt de oameni robotind și de păsări și câmp... bătut de brumă... și — în majoritatea cazurilor — te întorci fără să fi avut ocazia de a descărca măcar un foc.

Intr'o seară la o fântâniță dela răscruci de drumuri — mă căzneam să scot nițică apă c'o găleată spartă pentru a-mi ostoi setea. Simțiam în toate încheeturile plăcuta oboseală a hoinărelei de 5—6 ore.

Un unchișor și mai și ca mine se apropie agale făcându-și ochii pe armă și traista-mi goală.

— Buna seara, Domnule!

— Bună — moșule!

— Ce, nu-i nimic?

— Apăi, dă, dela ora 1 p. m. și până acuma nimic. A sărit un singur urecheat și acela a sărit după ce trecui de el.

— Ce spui — cocoane? A sărit totuși unul?

Și... mă iertați, a-ți văzut chiar din ce loc anume a săltat?

— Nu! —

— Păcat!... Să știi — Dle, că și eu am purtat pâr-dalnică de leucă zeci de ani. Și știu ca „Tatăl Nostru“ — că iepurii sunt toți de un neam, un crez, un obicei și, deci, de unde sare primul, o să sară și fărtații lui. E... lege!

...bunăoară: primul iepure sare de sub bulgăre de zăpadă ori pământ, un smoc de iarbă uscată, ori niște greblături de paragină lăsate pe ogor, deci — și fărtații lui în acea noapte și-au ales și aprobat cu toții una și aceeași cuibărire... Și pușcașul o să-i găsească numai decât în aceleași locuri ca și pe primul. Asta s'o știți D-le dela mine.

Ne-am despărțit. Sfatul moșneagului prinse bine. Chiar a doua zi și pe urmă zilele și lunile următoare sfatul sfătosului moșneag s'a adevărit întocmai. Ieșeam la câmp, stârneam pe primul, constatam „locul“ și pe urmă... veneam spre casă cu iepurii în traistă.

Incercați — Domnilor Vânători — și nu veți regreta!

Ion D. Revencu — Corabia

III

Regenerarea Vânatului (Improspătarea sângelui)

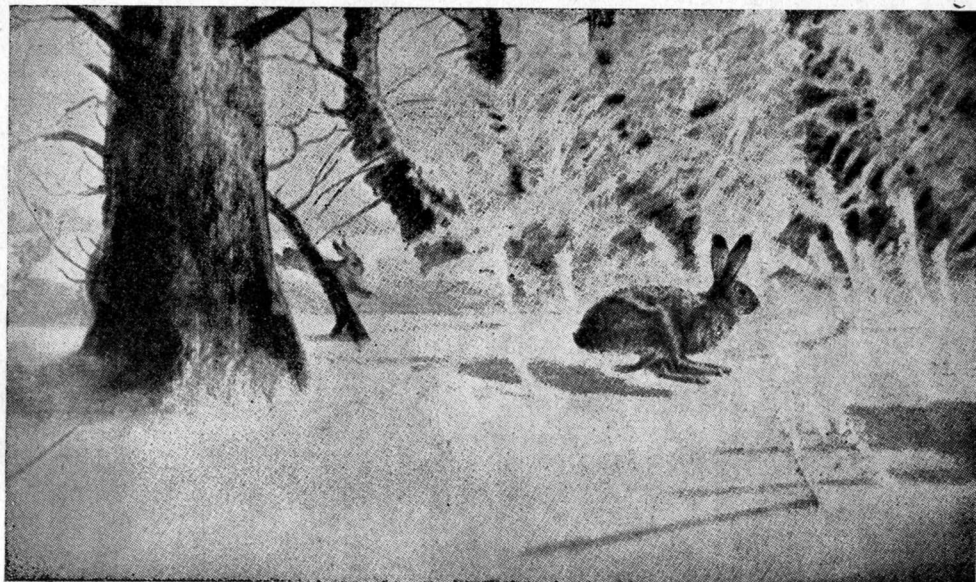
La toate animalele domestice, pe care le creștem pentru un anumit scop, trebuie să acumulăm mai mult sau mai puțin sânge înrudit (consangvinitate). Dacă însă abuzăm din nepricepere și depășim limita admisă a încestului, animalele încep să degenereze. Degenerarea se prezintă la indivizii cu sânge înrudit prea acumulat prin slăbirea organismului, scăderea produselor pe care tocmai intenționăm să le ameliorăm; un pas mai departe este sensibilitatea, înclinația spre boli; apoi albinismul, mortalitate mai mare ca de obicei ș. a. m. d.

La vânat nu căutăm însușiri interioare (excepție făcându-se ținute în colivie pentru producerea de ouă, care trebuie să ouă media de cel puțin 30 de buc.). Ne trebuie vânat cât mai voinic, mare în corp, cu un organism, care să reziste tuturor greutăților ce întâmpină în lupta pentru existență și pentru perpetuarea speciei. Or corp mare nu se poate crește, în vest, doar vedem, că toate animalele „fine“ sunt cam subtile, prin urmare trebuie să improspătăm din când în când vânatul cu masculi aduși din altă regiune, care nu sunt în consangvinitate cu stocul nostru.

Avem multe, prea multe exemple, că și natura îngrijește, ca prin migrațiuni hoinăririi periodice (raza de circulație a masculilor este mai mare ca a femelelor, hoinăriria cerbului, mistrețului, țapului negru, etc.) să improspeteze sângele vânatului, dar această improspătare naturală nu ajunge. Dacă noi creștem contra voinței naturii cantitate de vânat mai mare decât natural, trebuie să ajutăm naturii să regenereze vânatul.

Improspătarea însă trebuie „pregătită“. 1. Să nu înmulțim masculi — care de obicei sunt și așa prea mulți la vânatul mic — peste măsură, ci să diminuăm cât posibil numărul lor înainte de a aduce masculi noi. 2. Să fim cu băgare de seamă la mediu: să aducem vânat nou, cu mediu cât mai simil mediului nostru. 3. Să-i aducem cu mult mai înainte de începerea împerecherei ca până la această epocă, vânatul nou să se adapteze mediului nostru. 4. Vânătorul să ne transporte vânatul înainte de a fi făcut vânătoare cu arma, ca nu cumva să ne trimeată vânat alicat. Rănila, chiar vindecate, adică fertilitatea și fărânișele foste rănite poate să nu mai ouă. Să garanteze vânătorul pentru sosirea în cele mai bune condițiuni, înlocuind piesele moarte. 5. Pe terenul nostru să fie absolut liniște și nu prea multe răpitoare. câinii hoinari să se distrugă cu desăvârșire. 6. Dacă nu marcăm vânatul nou (la epuri se taie o ureche) ca să-l cunoaștem de departe, în acel sezon să nu vânam. 7. Să aducem vânat nou cel puțin în fiecare al 2—3-lea an.

Ö. Be.

În fața gonașilor.

O fotografie veche

Fotografia ce publică Revista „Carpații” în numărul din 15. VIII. 1944 și care reprezintă munca încununată de succes a unei vânători într-o regiune de munte a Muscelului, acum 44 ani, are o copie în colecția Oficiului Local de Turism, dăruită de D-l Prof. Corneliu Morandini, care la rândul ei o posedă printre obiectele de familie, rămase dela unul din vânători, Giacomo Bosini, vărul D-sale.

Interesul ce revista „Carpații” îl dovedește prin inserțiunea de la rubrica „Din Munți și din Câmpii” merită toată sollicitudinea din partea noastră și ne cinstim în mod deosebit că putem să-i dăm relațiunile pe care le solicită:

1. Vânătoria a avut loc în zilele de 14 și 15 Octombrie 1900. Sunt exact 44 ani — în regiunea Slănic și Plaiul Bisericii jud. Muscel și a fost organizată de Dr. Nicolae Kalinderu, Medic Primar la Spitalul Brâncovenesc și Profesor Universitar la catedra de clinică medicală de pe lângă Facultatea de Medicină din București.

2. Au participat la această vânătoare ca invitați ai Profesorului N. Kalinderu: Prințul Leon Ghica Dumbrăveni, Profesor Varlaam precum și Victor Bengenau Inspector G-l Silvic și maestru de vânătoare al M. S. Regelui Ferdinand, care posedă un castel de vânătoare la Bahna Rusului, Victor Socec (unul din frații Socec) mare industriaș care locuia pe atunci la Câmpulung, Iorgu Langada, judecător, N. Irimoiu, Giacomo Bosini arhitect antreprenor și Gh. Săvuicu, inginer șef al Județului.

Vânătorii băștinași sunt Andrei Bizon din Albești, Ioniță Dumitru, Copae din Berevoești, Ilie Andrei Ivan vizitiul Prințului Leon Ghica Dumbrăveni.

3. Armele întrebuintate nu pot fi descrise de noi — acestea fiind apanajul exclusiv al vânătorilor. Pușca cu baionetă a lui Dumitru, pare să fie o pușcă militară Weterle, din acelea care se aflau pe acea vreme la primărie, pentru oamenii care făceau de streajă.

4. Costumele vânătorilor sunt iarăși în raport cu vremea de atunci și cu participarea efectivă la vânătoare. Cei cu cisme, ori cu pantaloni scurți, au participat efectiv la vânătoare, ceilalți (numai doi) sunt probabil figuranți în fotografie.

5. Prada este compusă din 6 urși și un mistreț.

6. Clădirea înaintea căreia s'a făcut fotografia este Vila Kalinderu, din orașul Câmpulung, astăzi proprietatea moștenitorilor Rachtivan. La acea vreme, o pleiadă de intelectuali și iubitori ai naturii și-au construit în orașul nostru, vile, și-au amenajat parcuri. Astăzi, aproape toate sunt vândute și nefolosite în raport cu scopul pentru care fuseseră create.

În calitatea mea de Președinte al Oficiului Local de Turism, țin să mulțumesc conducătorilor re-

vistei „Carpații” cari au putut să-mi creeze o satisfacție deosebit de mare, prin întrebările ce le-a pus în revistă și la care am răspuns, deoarece de atâta vreme alerg și cercetez pentru descoperirea de orice fel de amintiri (imagini, obiecte etc.), care să aibă cu trecutul cât mai îndepărtat o legătură cu viața de atunci a orașului Câmpulung — cea mai veche și cea mai reputată stațiune climaterică a Țării.

Dr. D. Roșeanu—Câmpulung

Rațe în lanurile de grâu

Vara, după ce încep să se cosească grânele, rațele sălbatece se înfruptă din belșug și ele. Pe atunci puii sunt bine sburători și pot face cu ușurință drumul aierului din locurile lor de sălaș până la holde. Acest obicei al rațelor e cunoscut vânătorilor și totuși nu îndeajuns. Cauza e, că e greu de observat cârdul de rațe din moment ce a căzut în holda înaltă. — de altă parte vânătorii nu obișnuiesc să le caute cu arma în acele locuri. Tocmai din această cauză poate să fie de interes unele scurte observări în această materie.

Unde are să cadă pâlcul de rațe, pe care îl vedem trecând spre hotarul cu holdele coapte? Cine ar putea să știe. Totuși, un lucru e cert: rațele revin la aceleași holde, după ce și-au ales locurile predilecte. E curioasă această încăpăținare a lor. Dacă au început să vină la hrană în un anumit loc, au să vină precis și în zilele următoare tot acolo, cu toate că în jur, cât vezi cu ochii, sunt lanuri de grâu. Chiar dacă au fost tulburate, chiar dacă s'au tras asupra lor focuri de armă, după o absență de 2—3 zile, cârdul revine din nou acolo. De multe ori secerătorii nu înțeleg ce însemnează pustiirea pe care o văd în câte o holdă. Grâul călcat la pământ, spicile sfărâmate. Mai ales dacă se întâmplă, ca în holdă să fie vre-un izvor, ochiu de apă, băltoacă, grâul e tot la pământ în preajmă, cașicând l-ar fi trecut cu tăvălugul.

Chiar după ce e secerat grâul, și e adunat în cruci, rațele își păstrează drumul. Fie în prejur holde în picioare încă, ele vin la locurile lor, dijmuid rolul adunat. Când jefuiesc snopii clădiți e extrem de interesant să vezi cu câtă ușurință se urcă și umblă pe ei. Cu picioarele lor nepotrivite pentru cățărare, totuși ajung să facă adevărate acrobații, pe care, din depărtare nu le prea poți înțelege. Dacă ai ocazia să le observi din apropiere, vezi, că la cățărare se folosesc mai mult de cioc, trăgându-se cu el pe snopi și pe cruci în sus. La coborât își dau drumul, ca pe niște tobogane, și adeseori se dau tumba, în mișcări foarte caraghioase.

Lanurile de grâu la care s'au învățat, sunt locuri bune de pândă. Greu e însă să te pitulezi, încât să nu te observe când vin în zbor, și când de obicei

fac o roată, două, pe deasupra locului unde au de gând să se așeze. Mai bune ascunzători sunt gropile în pământ, camuflete cu paie, etc. Prada nu va fi însă bogată, deoarece rațele ajunse la locurile lor de hrană, se împrăstie pe un teritor relativ mare, și după prima împușcătură pleacă cu toatele. Mai mult farmec are observarea lor, decât rarele focuri de armă, pe care le poți da.

Observând câteva dimineți unde se lasă cârdușii în întinderea lanurilor, e ușor să fixezi locurile obișnuite, pe care apoi, cum arătam, le țin cu multă încăpăținare.

D. J.

Ce face vânatul pe timp de furtună

E lucru indeobște cunoscut, că animalele și mai ales cele sălbatice presimt schimbarea vremii, și mai ales apropierea furtunii. Vânătorul de capre negre, sosit în munte pe vreme rea, pe ploaie, dacă vede caprele ieșind din pădure și urcându-se la deal spre goluri, e vesel, fiindcă știe cu siguranță, că a doua zi va străluci soarele. În schimb, oricât de fără de nouri ar fi cerul, dacă observă toamna că caprele se trag spre vale, se va grăbi și el să coboare, viforul și zăpada fiind în prag.

Ploile repezi de vară sunt plăcute vânatului mare. După zăduf și după muscăria care le necăjește, stau buclăroși în răcoritorul duș. Dacă cunoști acest obicei, și nu ți-e silă se te uzi ca un șoarece, când vine o asemenea furtună trecătoare de vară, faci bine dacă te așezi în preajma unei poenițe. Foarte adeseori iasă în ziua mare piese, — cerbi, țapi, — pe care nu îi poți prinde de alte dați, ieșind numai noaptea.

În schimb caprele cu iezi mici nu iasă în timpul aversului. De mai multeori mi-a fost dat să constat, că se trag cu puii lor fragezi în locuri ferite și scutite de ploaie, pe care le cunosc bine ele. Poate instinctiv își apără puii de răcire.

Căprioarele și caprele negre presimțesc mai ales furtunile cu grindină. În două rânduri am avut oca-

ziunea să observ acest vânat pe asemenea vreme grea.

Eram într-o vară la munte și dibuiam la căpriori, pe niște tăieturi întinse, care trecea peste mai multe văi. Se involbură cerul și se ridică năpraznic zmeii de nouri negri. Primii șerpi de foc străbăteau văzduhul. Nu aveam împrejurul meu nici un adăpost, nici un desis, sau rădăcină răsturnată, sub care aș fi putut găsi apărare. Mi-am adus aminte, că peste o culmișoară era o baracă veche de muncitori, părăsită. M'am grăbit spre ea, și mai aveam de făcut o sută de pași până la adăpostul ei, când a început să curgă grindina. Am intrat fuga pe ușa deschisă, apoi... era să cad pe spate de spaimă. În baracă mișcare nebună, sărituri, bufneli. În clipa următoare zbughește pe lângă mie o căprioară și doi iezi, și o iau la sănătoasa. Se refugiaseră din fața grindinei în acest loc făcut și părăsit de oameni, pe care de sigur l-au mai căutat și de altă dată. Mi-am căutat deci un colțișor, unde coperișul vechiu avea mai puține spărturi și mi-a trebuit un bun sfert de ceas, până mi-a venit inima în tact normal, după spaima pe care am mâncat-o.

De altă dată, tot vara, eram în gol de munte, nu prea departe de liziera pădurii. Observ nourii adunându-se și înegrind tot mai mult. Știam nu departe un fel de peșteră: o lespede de stâncă făcea strașină largă, sub care m'am mai adăpostit pe vreme de ploaie, sau am făcut popoas de noapte. Plec într'acolo cu pași grăbiți. Când ajung în apropiere, câinele pe care îl aveam cu mine — un dachshund — începu să dea semne de neliniște, apoi se repezi lătrând. Aud huruială și sărituri, ca de o turmă înțreagă. Ajuns la streșină găsesc nenumărate urme proaspete de capre negre. Era evident că un ciopor mare presimțind furtuna s'a adăpostit de cu bună vreme aici. Grindina a început să cadă — cât oul de găina — abea după o jumătate de ceas, și din belșug. Sunt sigur, că caprele simțiră mult înainte, că nu are să fie o ploaie „curată“, ci vine primejdia gheței.

Amintesc de încheere, că în două rânduri am găsit căprioare omorite de grindină.

Simion T.

CĂRȚI/REVISTE

Prof. Dragoș Navrea: Organizarea economiei vânatului în Județul Brașov. Inspectorul de vânătoare al Județului Brașov — care deține cu atâta vrednicie această funcție de douăzeci de ani — dă publicității raportul său întocmit referitor la stările vânătoarești și autoritatea sa în anul 1943/1944. Rapoartele inspectorilor îngroașă dosarele Direcției Economiei Vânatului, și rămân îngropate acolo, cu toate că în ele de fapt e câte un crâmpeliu din o materie, care interesează nu numai birocrația economiei vânatului, ci și marele public vânătoresc. Într'adevăr, străduințele, activitatea, rezultatele pe care le cuprinde câte un asemenea raport sunt cele mai bune îndemnuri și învățături și în aceiași vreme părți din istoria vânătoarei românești. Era într-o vreme în intențiunea D. E. V. să dea publicității unele din aceste rapoarte. Acum, excelentul inspector al județului Brașov premerge cu exemplu, și ne dă în broșură prețiosul material privitor la anul, care a trecut. Dăm unele părți din acest raport:

În genere s'a putut constata o reducere a numărului iepurilor, vulpilor, căprioarelor și dispariția potârnicilor.

S'a constatat sporirea caprelor negre și a cerbilor. Lupii, în număr mare, au cauzat mari pagube vânatului util.

Urși, mistreți în număr constant.

Râși în creștere.

În cursul primăverii 1943, vremea rece și umedă a influențat în mod nefavorabil sporul iepurilor. Din cauza aceasta în tot cursul anului 1943/44 situația iepurilor a fost defavorabilă.

Iarna 1943/44 fiind ușoară și datorită măsurilor luate pentru distrugerea lupilor, situația căprioarelor este pe cale să se refacă întrucâtva, azi fiind mai bună, decât după iarna grea și plaga mai aprigă a lupilor din 1942-43. Totuși, pentru îndreptarea situației, vânătoarea căprioarelor a fost oprită în județul Brașov, pe data de 2 Decembrie 1943, anulându-se toate autorizațiunile de împușcare a căprioarelor, iar vânătoarea iepurilor s'a închis pe ziua de 10 Decembrie 1943.

Cerbii se sporesc frumos. Județul Brașov are cerbi staționari în tot cursul anului în regiunea Buzaelor, regiunea Babarunca-Doftana și regiunea Piatra Mare, incursiunea și fixarea cerbilor în ultimele două regiuni

fiind de dată mai recentă. În regiunea Buzaelor, cu toate pagubele cauzate de lupi în iarna 1942/43 s'a putut constata o disproporție între sexe, numărul cerboacelor întrecând pe cel al cerbilor.

Sporul caprelor negre în masivul Piatra Craiului a avut ca urmare suprapopularea acestei regiuni. Suprapopularea, accentuată și prin faptul că în tot timpul s'au vânat numai piese puternice, pline de vigoare și exclusiv numai tapi, a avut ca urmare scăderea calității acestui vânat. Suprapopularea este atât de pronunțată, încât caprele negre, nu numai iarna, dar și în restul anului, coboară din masivul Pietrii Craiului și emigrează în regiunea muntoasă, care mărginește podișul Branului. Tot pe urma acestei suprapopulări s'a refăcut stocul caprelor negre din porțiunea Pietrii Craiului, ce cade în județul Muscel.

Stocul caprelor negre din masivul Bucegi se reface treptat, mai ales de când a fost instalat la Bran postul de vânatoare al Direcțiunii Economiei Vânatului.

În scopul distrugerii lupilor am luat cele mai energice măsuri, organizând combaterea lor, în mod uniform, în întreg județul. Pentru otrăvirea lupilor am eliberat 11 autorizațiuni de otrăvire precum și autorizații pentru procurarea cantității de 1450 grame strihnină. Au fost împușcați 27 lupi și otrăviți 20.

De remarcat că majoritatea lupilor distruși sunt de proveniență străină regiunii noastre; ei sunt de statură mai mică și alburii la culoare.

În campania de distrugerea lupilor, cel mai mare zel l-au depus Societățile de vânatoare. Arendașii particulari au arătat prea puțin interes față de această problemă.

Peste iarna 1943/44 vânatul a trecut bine. După o toamnă lungă, frumoasă și abundentă în hrană naturală, a urmat o iarnă ușoară. Numărul pieselor de cerbi și câprioare rupte de lupi a fost destul de redus. În Martie a acestui an câpriorii aveau deja coarne bine dezvoltate.

Față de alți ani, vulpile sunt în număr redus. Constatările făcute în cursul acestei primăveri arată că din cauza scabiei (râiei) care și-a făcut apariția în anul trecut, s'a prăpădit un număr mare de vulpi. Regiunea din dreapta Oltului nu a fost contaminată de acest flagel; de asemenea nici partea de nord a județului nostru.

Atențiune deosebită s'a dat îngrijirii cerbilor și câprioarelor prin reîmprosăpatarea permanentă a sărăriilor, în toate terenele și așezarea fânăriilor în locurile cu cerbi.

Vânatul e mult neliniștit din cauza pășunatului în păduri, pentru care — se vede — nu există mijloc de îndreptare, cu toate ordinele date.

În campania de combatere a braconajului la vânat au fost 54 urmăritori, dintre care 31 condamnări, 8 achitări, 13 în curs de judecată. Pentru braconaj la pescuit în apele de munte au fost 89 urmăritori, din care 39 condamnări, 3 achitări și 47 în curs de judecată. Amenzile date variază între lei 500 și lei 17.500.

Inspectoratul a înființat un serviciu de contencios propriu, care se susține prin cotizațiile societăților (Lei 60.175 total) și funcționează după un regulament precis.

În Brașov funcționează 8 societăți de vânatoare și 4 societăți de pescuit. Cheltuielile prevăzute în bugetele celor 8 societăți totalizează suma de Lei 7.378.253, iar a celor de pescuit Lei 1.435.725. În sezonul 1943/944 au fost eliberate 538 permise de vânatoare și 167 permise de pescuit.

Toate terenele de vânatoare și de pescuit au fost arendate. Comisiunea Județeană de vânatoare a ținut patru ședințe.

Ca încheiere dl Prof. Dragoș Navrea face următoarele propuneri:

a) Să se modifice termenul stabilit în statutul tip al societăților de vânatoare cu privire la anul financiar, care la societăți să dureze dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie. Numai în acest mod este posibil ca până la 31 Martie să se termine toate lucrările cu privire la: încheierea gestiunii financiare, pregătirea și ținerea adunării generale, fixarea și aprobarea bugetelor, încasarea anticipativă a cotizațiilor de membru până la 1 Aprilie, depunerea rapoartelor anuale ale societăților pe anul expirat, întocmirea la timp a rapoartelor inspectorilor de vânatoare ai plășilor și a raportului general pe județ. Afară de aceasta, adunarea generală are să dea descărcare de gestiune trecută, ori fixând și anul financiar până la 31 Martie și termenul pentru ținerea adunării generale, tot până la această dată, adunării generale nu se poate prezenta decât o gestiune neîncheiată.

De altă parte, cu ocazia eliberării permiselor de vânatoare și a autorizațiilor de împușcare se poate cunoaște, din timp, situația societăților și a membrilor lor cu privire la îndeplinirea îndatoririlor ce au, Inspectoratul fiind astfel în situațiunea să ia măsuri coercitive.

b) Să se simplifice formalitățile de constatarea lupilor distruși, în vederea plății premiilor, autorizând inspectorii de plasă sau pe inspectorul județean de vânatoare să facă marcarea pieilor de lupi și dresarea proceselor verbale de constatare. Trecerea pe la primării și pe la prețură pentru îndeplinirea formalităților este cu multă alergătură.

STIRI MARUNTE

Urăm iubitorilor noștri colaboratori și cetitori Sărbători ferice și un An Nou cu toate binefacerile unei păci după victorioasa terminare a războiului.

Enorma urcare a prețurilor pe care toți o cunoaștem, ne silește să majorăm și noi costul abonamentului. Nu ne plângem de deficitul foarte însemnat cu care a trebuit să încheiem anul 1944; aducem bucuros această jertfă nobililor scopuri pe care le urmărește revista noastră dela înființarea ei.

Față de nestabilizarea prețurilor (hârtie, tipar, clișee, expediție, etc.) nici nu putem prevedea un buget. Aceiași nesiguranță de viitor o avem în fața noastră și în ceea ce privește încasările pe care le putem spera.

În această situație fixăm cu încredere dela 1 Ianuarie 1945 abonamentul la Lei 2000 pe an, sumă minimală necesară apariției revistei noastre.

Sperăm că credincioasa familie a „Carpaților” va aprecia starea lucrurilor și va accepta această majorare, pe care o facem atât de nebcuros.

Abonații noștri ne vor face un foarte mare serviciu trimițându-ne NEINTĂRZIAT abonamentul pe anul 1945. Numai în felul acesta ne vom putea aproviziona cu hârtie etc. punându-ne cel puțin în parte la adăpost față de viitoarele urcări de prețuri.

Așteptăm cu încredere acest gest de sprijinire a revistei noastre, care ar dori, ca să treacă prin greutățile momentului, fără a scade într-un nimic nivelul ei.

Prin Decizia Ministerială Nr. 4191 din 14 Octomvrie 1944, Dl Marin Lișcu, funcționar la Ocolul Silvic T-Măgurele, a fost numit Inspector de vânatoare, onorific, al Plășii T-Măgurele (Teleorman), în locul D-lui Gh. Genescu.

Direcțiunea Economiei Vânatului, constată că s'au distins în lucrările lor următorii D-ni Inspectori de vânatoare Plasă:

Ing. Vasile Pană I. V. P. Craiova (Dolj).
Petre Teodorescu I. V. P. Băilești (Dolj).
Paul Elian I. V. P. Melinești (Dolj).
Dr. Const. Panait I. V. P. Plenița (Dolj).
Av. Șerban Brădișteanu I. V. P. Filiași (Dolj).
Constantin Udriște I. V. P. Calafat (Dolj).
Nicolae Adamescu I. V. P. Curtea de Argeș (Arges).

Prin Decizia Ministerială Nr. 90296 din 3 Noemvrie 1944, Dl Ioan I. Papa, învățător din comuna Plenița (Dolj), a fost numit Inspector de vânatoare, onorific, al Plășii Plenița (Dolj), în locul D-lui Dr. Const. Panait, demisionat.

Prin Decizia Ministerială Jur. Nr. 8555/944, s'a oprit vânarea potârnicilor în anii 1944 și 1945, pe tot cuprinsul județului Cluj—Turda.

Prin Decizia Ministerială Jur. Nr. 9514/1944, s'a prelungit epoca de împușcare a caprelor negre (tapi și capre), pe anul 1944/945, până la 31 Decemvrie.

„ARMUN S. A.”

BUCUREȘTI

Direcția Generală: Calea Victoriei 33/I-18 - Tel. 5-74.91

SOC. PENTRU PROPAGANDA TIRULUI,
FABRICĂ DE CARTUȘE DE VÂNĂTOARE

REPREZENTANȚA FIRMEI

GUSTAV GENSCHOW & Co. A. G.

oferă vânătorilor prin magazinul propriu vânzarea exclusivă
pentru București — Sediul B-dul Carol I Nr. 5, Tel. 5.20.74
(Palatul Carpați) — și prin revânzătorii din provincie, sau prin
expediții directe dela depozitul nostru:

RENUMITELE CARTUȘE DE VÂNĂTOARE
FĂRĂ CONCURENȚĂ

ORIGINAL
G E C O
D U R L A C H

cu pulbere Rottweil și cu alice tari
2-6 mm.

marca „EXPRESS”

Rețineți cartușe prin comenzi ferme
pentru sezon

Arme de vânatoare SAUER & SOHN
„G E C O” — CHR. FR. TRIEBEL

CEREȚI OFERTE

Găsiți cartușele „Express”, precum ar-
me și articole de vânatoare prin urmă-
toarele magazine:

Frații Burza
Carol Ankele
„Căprioara”
D. Nicolescu
„Fulger”
Remus Branga
Andreas Rekker
E. Resch
C. D. Udrescu
Spirache Florea

Arad
Botoșani
Bârlad
Călărași
Lugoj
Orăștie
Sighișoara
Sibiu
T. Severin
Tecuci

Și la cel mai apropiat magazin de
specialitate

Magazinele de specialitate care doresc a avea marfa noastră spre vânzare, sunt invitate a
se adresa la Direcția Societății BUCUREȘTI, Calea Victoriei Nr. 33, Et. I, Ap. 18, Tel. 5-74.91

S. N. R.

Societatea Națională pt. Reprezentanțe
S. A. R.
BUCUREȘTI, PIATA ROMANĂ No. 7
Tel. 2-04-03

SECȚIA VÂNĂTOARE:

Furnizăm din depozit:

Cartușe pline „PERFECT“ Walsrode Special, încărcate la fabrica Wolff & Co, Walsrode, cu alice tari Natermann; Cal. 12-16-20, scurte și lungi. Efect neîntrecut.

Cartușe cu glonț pt. arme de vânătoare.

Tuburi goale toate calibrele.

Cartușe Flobert.

Cartușe 6,35 și 7,65 pt. pistoale automate.

Capse, bure, cartonase, rondel transparente

Accesorii pentru curățirea armelor.

Piese de rezervă pentru arme.

Alice.

Furnizăm arme de vânătoare cu alice, carabine.
— Drilling din cele mai renumite fabrici. —

NOU!

Pescari, Piscicultori!

Citiți în colecția de „Indrumări“ a Institutului de cercetări piscicole a României:

1. **Dr. L. Buruiană**; Instrucțiuni pentru prepararea peștelui sărat și afumat.
Lei 30.—

2. **V. Anghelescu**: Principiile și tehnica conservării plășilor pescărești.
Lei 100.—

3. **M. Niculescu-Duvăz**: Creșterea șalăului. Lei 150.—

Dr. George D. Vasiliu
Creșterea păstrăvilor
Lei 250.—

Toate lucrările se pot comanda contra ramburs la Institutul de Cercetări Piscicole al României strada Odesa 41, București.

„MUNISPORT“ S. A.

BUCUREȘTI, ALEEA TONOLLA 19 - Str. DOAMNEI 3

Depozit exclusiv al renumitelor cartușe:

„1 STEA“

„2 STELE“

„3 STELE“

Cunoscătorii trag numai cu aceste cartușe și refuză categoric ori-ce alte munițiuni. — Mare asortiment de:

❖ Articole din piele și utensile pentru vânători, sportivi și turiști. Material garantat și execuție impecabilă.

❖ Medicamente pentru câini dela renumita casa engleză COOPER, Mc DUGALL & ROBERTSON, LTD.

❖ Cartușe cu glonț pentru carabine și Drilling.

❖ Arme de vânătoare cu 2 țevi, cu cocoase, pentru pulbere neagră, ajustate în atelierele noastre, în perfectă stare de funcțiune, la prețuri convenabile.

❖ Cel mai mare atelier de armurărie, brunaș, ajustări, montări de lăncete și orice fel de reparațiuni, sub conducerea mult apreciatului maestru Călin Curcă.

❖ Expediem în provincie, la cerere, orice fel de mărfuri.
Dăm orice lămuriri balistice, tehnice și informative.